4. Basım

Buket UZUNER

Karayel Hüznü

KAKTÜSÜN

KARAYEL HÜZNÜ

Buket Uzuner

"Belki sevgili, belki arkadaş, belki de kardeştiler...

Ama, eski bir yazın sevincini böyle yürekten özlemelerine bakılırsa, onlar ancak has çocukluk arkadaşı olmalıydılar.

Eski bir yazı hâlâ tutkuyla özlemek, yalnızca çocukluk arkadaşlarının ayrıcalığıdır.

Eski âşıklar, geçmişteki yazları hüzünlü bir özlemle anarlar!"

ISBN 975-14-0439-8

9 789751 404398

KAKTÜSÜN

BELONGS TO
KANTOR TEAM

BUKET UZUNER

Buket Uzuner (1955, Ankara). Dört öykü koleksiyonu, iki romanı, bir de gezi kitabı yayımlanan Buket Uzuner, son romanı *Balık İzlerinin Sesi* ile 1993 Yunus Nadi Roman Ödülleri'nden birini almıştır.

BUKET UZUNER'İN YAYIMLANMIŞ KİTAPLARI:

Benim Adım Mayıs (5. Basım)
Ayın En Çıplak Günü (6. Basım)
Güneş Yiyen Çingene (4. Basım)
Bir Siyah Saçlı Kadının Gezi Notları (4. Basım)
İki Yeşil Susamuru, Anneleri, Babaları,
Sevgilileri ve Diğerleri (6. Basım)
Balık İzlerinin Sesi (5. Basım) – 1993 Yunus Nadi
Roman Ödülü
Karayel Hüznü
Şairler Şehri (Yayına Hazırlanıyor)

DOSYA BELGESİ
KİTAPÇI TEAM

BUKET UZUNER

KARAYEL HÜZNÜ

4. Basım

GÜNÜMÜZ TÜRK YAZARLARI: 22

Birinci Basım: Kasım 1993
İkinci Basım: Kasım 1993
Üçüncü Basım: Şubat 1994
Dördüncü Basım: Aralık 1994

Kapak: *Ömer Erduran*
Vinyetler: *Ali - Murat Erkorkmaz*
Metin Altıok'un resmi: *Semih Poroy*

ISBN 975-14-0439-8

Remzi Kitabevi A.Ş.
Selvili Mescit S. 3 34440 Cağaloğlu-İstanbul, 1994
Tlf: 511 6916 - 522 0583, Fax: 522 9055

KARAYEL HÜZNÜ

Bu kitabı, kan, ter ve gözyaşıyla biraz
da bizler için sevinç ve keder çığlıkları
atan, düşler kuran ve hatta ölen o
ŞAİRLERE, ithaf ediyorum.

Sonbahar' 93, Ölü Ozanlar Ülkesi.

Denizciler, kuzeybatıdan esen, soğuk ve kar yüklü rüzgâra, KARAYEL derler.

BELONGS TO KANTOS TEAM

"Tam uykuya dalmak üzere olduğunuz o
ânı düşünün. Henüz tamamen dalmadan,
yarı uyanık olduğunuz o en son an.
Uykuya teslim olmadan, o son çizgide,
tuhaf düşler görürsünüz. Ama o sırada
uyursanız, bu düşlerin tümünü
unutursunuz.
İşte ben, o son çizgiden geçip, uyanıyor ve
orada gördüğüm garip düşleri
yakalıyorum.
Benim yazdıklarımın bir kısmı da bu
düşlerdir zaten!"

Edgar Allan Poe

BELONGS TO KİTAPÇI TEAM

BELONGS TO
KANTOR TEAM

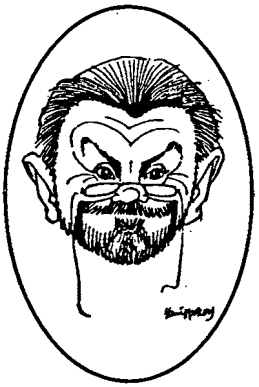
İçindekiler

1	*Karayel Hüznü*	*11*
2	*Otuz Yedi Yaş*	*15*
3	*İkizlerden Biri*	*47*
4	*Bütün K Harflerinden Uzak*	*73*

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

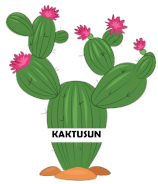

BELONGS TO
KANTOR TEAM

Metin Altıok (1941–1993 Sivas)

Karayel Hüznü

BELONGS TO KÜLTÜR EKİBİ

Karayel Hüznü

METİN ALTIOK'un anısına

Şimdi, bu akşamüstü,
Hemen
Bir şiir yazabilseydim eğer,
Şöyle serin, nane yeşili,
Bahar kokan, gencecik teni.
Hani, 'yaşamalıyım, ayaktayım hâlâ'
dedirten insana,
'Hem yapacaklarım var daha!'

Su gibi aziz,
Toprak kadar güçlü,
Çakır gözlü.
Dokununca kırılan ve utanınca
Burnuna dek kızaran.
Bu şiir kocaman,
Karayelden kuvvetli,
Senin 'iç açıcı hüznün' denli kederli.
Ama çabuk olmalı, hemen davran,
Şair diyorlar, komada falan...

İşte bir şiir yazabilseydim böyle eğer,
Kuşkusuz ölümlerden döner,
Kalkar ayağa,
Ve dikilirdin şafağa
Bir kez daha.
Hem dumanla boğulur,
Ateşle yanar mı şairler?
Yok canım, daha neler...

Haydi şair kalk,
Birazdan güne varır gece,
Aydınlık şiirlerde hece hece.
Bayramlıklar giymiş bekliyor,
Seni yeni şiirler,
Zaten hiç yakışmıyor
Şairlere ölümler.

Dersin ki; "Sağır kulağa sözüm yok,
köre ne göstereyim,
Duymazlıktan, görmezlikten
gelenler,
Bir de size sormalı, ya ben
nereye gideyim?"
ama ya duyanlar, ya görenler
Ve seni pek sevenler?

Bu akşamüstü, burada,
Hemen,
Hava kararmadan tamamen,
Şu şiiri yazabilseydim eğer
Yollardım, şair komada,
Biliyorum Sivas'ta, orada.
Derdim:
'Korur kediseven şairleri

Çocuklarla kediler.'
Şiirimi alınca,
Şair tutamaz kendini gülümser,
'Aman' der,
'Hemen kalkmalı ve yazmalı şiirler,
Yoksa şiir yazmaya kalkacak,
Şu bizim romancı ve hikâyeciler!
Maazallah, halimiz ne olacak?'
Biz neler gördük, yaşadık,
Ama,
İşte asıl o zaman *yandık!*...

Beyaz eller çizerdin, karakalem,
Şiirlerle bezerdin,
Renkâlem
Kara dumanla yandın,
Kara düşüncelerde tüten
Ama en çok ben,
Gece gibi ben,
Simsiyah yüreğim
Gece gibi ben...

Buket Uzuner
3-11 Temmuz 1993, İstanbul

Otuz Yedi Yaş

BELONGS TO KANTOS TEAM

BELONGS TO
KANTOR TEAM

Carol Cassidy'e hayranlık ve dostlukla...

"Ağrımasa bilir miydim
Yüreğimin yerini..."
Sennur Sezer.

Sonuncu Son

O gün öğleye kadar düşündü.

Öğleden sonra çalıştı. Çok işi vardı ve saat beşte her şey hazır olmalıydı.

İnşaatlardan ve çöplerden topladığı eskimiş, delik deşik, pis, kullanılmaz olduktan sonra bile kullanılmış erkek çoraplarını evin bütün odalarına, mutfak ve banyoya boydan boya gerdiği ipin

üzerine mandalladı. Çoraplar çok kirliydiler. Çoğu inşaat işçilerinin attığı, yırtık, delik, tek kalmış, berbat şeylerdi. Hem kirli ayak, hem pislik, hem de toz kokuyordu. Onlarca, yirmilerce, otuzlarca rengârenk tek çorabın asıldığı ev acınacak bir görüntü kazandı/kaybetti. Pimpis koktu. Aynı zamanda tiksindiriciydi! Midesi kalktı, ellerini yıkadı, bir avuç limon çiçeği kolonyası kokladı.

Sıra yapma çiçeklere geldi. Yüzlerce plastik çiçeği yerlere serpiştirdi. Pastellerden, düş gücünü zorlayan cırt renklere kadar yüzlerce yapay çiçek, zavallı bir halı oluşturdu evin dört odasında, mutfak ve banyoda.

Kırmızı sprey boya ile duvarlara dev çarpı işaretleri, şvastikalar çizdi. Boya kokusuna karışan, sahiplerinin çoktan unuttuğu çoraplardan buram buram yayılan leş gibi ayak kokusu evin havasını iyice bozdu. İnsan yaşayamaz, mutlu olamaz, sevinç duyamaz bir koku oluştu ve çabucak dağıldı evin içine, bütün köşe ve kıvrımlara sindi, tamamen çöreklendi.

Ellerini oğuşturdu.

Teybin elektronik saatini beşte çalması için ayarladı.

Şarkıda sık sık "At the age of thirty seven/She realized she never ride through Paris/in a sport car/with the warm wind in her hair"* sözleri kulağa doluyordu. Bu şarkıyı aynı kasete arkalı önlü tam on sekiz kez üst üste kaydetti.

---

* Saçlarını ılık rüzgâr okşarken, Paris'e spor bir araba sürerek hiç gitmediğini, otuz yedi yaşında ayrımsadı.

Televizyonu saat beşte çalışmak üzere video aygıtıyla otomatiğe ayarladı. Video banda Alp Dağları'na tırmanışı gösteren bir belgesel film kaydetmişti.

Bu hazırlıklar bitince, mutfağa geçti. Buzdolabından bir gün önce pişirdiği çorbayı çıkarttı. Çorbayı hazırlamak için saf domuz kanı bulmak oldukça güç olmuştu, ama aranınca her şey bulunabiliyordu işte. Bol kekik, karabiber ve nane katınca, kan kokusunun çiğ tadı ölmüş, görünüşü de domates çorbasına benzemişti.

Fotoğraf malzemesi ve kimyasallar satan Karaköy'ün ünlü dükkânından aldığı siyanürü çorbaya boca etti. Usul usul karıştırarak zehiri iyice dağıttı domuz kanında. Tahta kaşığın her dönüşünde, çorbanın yüzeyinde oluşan yumuşak daireleri zevkle izledi. Bir halka, bir halka daha, sonra bir halka daha, bir halka daha, bir halka... Çorba için krema sosu hazırladı ve ikisini de buzdolabına koydu.

1x2 metre boyutunda hazırladığı beyaz kağıda kırmızı rujla şunları yazdı.

BUGÜN BENİM DOĞUM GÜNÜM.
DEĞİŞİKLİK OLSUN DİYE BU KEZ
SİZE DOMUZ KANINDAN NEFİS BİR ÇORBA
HAZIRLADIM.
İÇİNE DE ZEHİR KATTIM.
BEN
ALP DAĞLARI'NA GİDİYORUM.
ÇÜNKÜ OTUZ YEDİ YAŞIMA GİRDİM VE HÂLÂ
ALP DAĞLARI'NA
GİDEMEDİĞİMİ AYRIMSADIM.

KALIRSAM, ASLA GİDEMEYEÇEĞİMİ ANLADIM. KALIRSAM, DÜŞLERİMİ, KENDİ ARZULARIMI HEP ERTELEMEK ZORUNDA KALACAĞIMI DA... HOŞÇAKALIN.

ARTIK BEN.

Çantasını kontrol etti, küçük valizini severek okşadı. Yüzünde muzip, muzır bir gülümseyişle evi son kez gözden geçirdi. Kapıyı çekti ve çıktı.

Birinci Başlangıç

Müzik başladı.

Herhangi bir şarkı. Neşeli, güleryüzlü, özelliksiz. Dinlenirken sevilen, bitince unutulan, hiç iz bırakmayan... Öylesine.

Uyandı.

Aynı yatakta, aynı odadaydı.

Radyolu saat, tam kurulduğu saate, yediye ayarlı olarak radyoyu çalıştırmış, kendine özgü bir ezgi edinememiş o şarkı da böylece odaya dolmuştu.

Yedi rakkamı ile yanındaki çift sıfırı ayıran iki nokta üstüste, yeşil fosforlu renkte yanıp yanıp sönüyordu. Göz kırpar, şimşek çakar gibi... Göz kırpmak sevinci, şimşek çakmasıysa keyifsizliği çağrıştırır ona... Bu radyolu saat ikisini aynı anda yapabiliyor işte...

7:00 * 7:00 * 7:00 * 7:00 * 7:00 * 7:00 * 7:00 *

Saat yedi sıfır sıfır.

"Dijital saat!" diye düşündü.

"Sayısal saat daha pratik. Ne kolları var, ne de bacağı..."

Birden acıdı sayısal saate. Aslında bunların tümü özürlüydü. Kolsuz, bacaksız, göz kırpıp, şimşek çakma taklidi yaparak... Üstelik doğuştan eksik kol ve bacakları... Zavallı sayısal saatler...

"Akrep, saatin kolu, yelkovan da bacağıdır, böylece daha kolay öğrenirsin saat okumayı" demişti annesi. O günden sonra saatleri insan gibi görmüştü. Ama şimdi... şimdi yıllar var, bu oyunu unuttuğunu anımsadı.

"Saatleri yalnızca zamanı yiyen canavarlar, ya da bir türlü akmayan zamanın sıkıntı tüccarları olarak göreliberi, aslında onların kol ve bacakları olduğunu da unutmuşum... Yazık!"

Aceleyle başucu masasına bıraktığı kol saatini aldı, minik saatin akrep ve yelkovanına ilk kez görüyormuşcasına hayretle baktı. Sevindi. Sağlıklı ve sağlamdı bu saat. Çok şaşırdı. Beş yıllık saatinin akrep ve yelkovanını şimdiye dek hiç görmediğini ayrımsadı. Hep bakmıştı saate, şimdi ilk kez görüyordu. Saat yediyi beş geçiyordu.

* 7:05 * 7:05 * 7:05 * 7:05 * 7:05 * 7:05 * 7:05

Saat yedi sıfır beş.

Bu sabah uyanır uyanmaz aslında saatler üzerine düşünmenin kendi seçimi olmadığını hissetti.

"İnsan hiç değilse özel bir günün sabahında uyanınca, ilk kez ne düşüneceğine kendisi karar verebilmeli. Kendisi!"

İki saate de düşmanca baktı. Yeniden saat kollarını ve bacaklarını unuttu. Baktı yalnızca.

Kendisi.

Kendi kararı!

Hiç değilse bugün kendi seçimini yapabilmeliydi!.

Sabah uyanınca ne düşüneceği seçimi...

O gün otuz yedi yaşına girdi.

İkinci Başlangıç

O sabah uyandı.

Her sabahki gibi. Tıpkı.

Uyandı o sabah.

Her günkü gibi yaşadı sabahı.

Öğleden sonra yalnız kaldı evde. Süslenmedi o gün.

Pasta yapmadı. Evdekileri hoşnut etmek için sürpriz şekerlemeler almadı, özel yemekler pişirmedi. Kendine armağan almadı.

Her yılın Kasım ayının ortasına denk düşen gününde mutlaka çikolatalı bir pasta yapar, uzun uzun özenerek pastanın üzerine beyaz kremayla yaşını gösteren rakamları işlerdi.

Geçen yıl 36 yazmıştı.

Evi süslerdi; rengârenk kâğıt ve balonlarla. O gün için kendisine küçük bir armağan alırdı mutlaka. İri taşlı bir yüzük, sallantılı bir küpe, pahalı olmayan canlı, neşeli, keyifli, ayrıntılarda varsıl incik boncuklar... Ayrıntılardaki keyif...

Öbürlerinin sevdiği yemekleri pişirirdi hiç üşenmeden, hepsine ayrı ayrı, özenli... Ciğer ez-

mesi, bademli tavuk dolması, sütlü patates püresi, iç pilav, kazandibi ve meyveli jöle.

Bütün bu tadların aynı masada, üstelik el emeği olarak yan yana gelebilmesi için günlerce önceden listeler yapar, alışverişe çıkar, ince ince hazırlanırdı.

Her şey hazır olunca, bitişikteki ucuz kuaföre saçlarını taratır, makyajını tazeler, o güne uygun, pek yeni sayılmayan, en yeni elbisesini giyer, yalnızca özel günlerde kullandığı pahalı parfümünü sürerdi. Bir zehir adıydı parfüme verilen... Zehir!

Öbürleri eve dönünce ayrımsarlardı.

"Ahh evet! Bugündü tabii..."

"Hay Allah, ben daha bir hafta var diye biliyordum!..."

"Armağanını çok önceden almıştım, unutkanlığım malum..."

"Bu yemekleri yemek için, senin her gün doğum gününü kutlamaya hazırım vallahi!"

"Yaşasın, her şey harika!..."

Her yıl en sevdiği şarkıları hiç üşenmeden tek bir kasete birbiri ardına kaydeder ve o akşam bu kasedi çalardı. Şarkıların hemen tümü o yılın taze zevkini yansıtsa da, doğum günü kokteyli daima aynı şarkıyla başlardı.

"It's now or never
come, hold me tight..."

Elvis'in kadife kaymak sesi, baygın baygın yakarırdı:

"Ya şimdi, ya da asla/gel, sımsıkı tut beni..."

Neden bu şarkıyı çok severdi, ilk kez nerede duymuştu, yanında kim vardı o sırada, ya da bu

şarkıyı gerçekten seviyor muydu? Artık bu soruların hiçbirinin yanıtını veremiyordu. Belki de ilk tanıştıklarında, birbirlerine âşık olduklarında kocasıyla dinlemişti. Ya da böyle olduğunu sanarak, artık hepten inanmıştı. Kimbilir, annesiyle babasının dansederken seçtiği bir şarkının çocukluk anılarına sinmiş resminin sesiydi bu belki, veya mahallede hayran olduğu bir delikanlının yoldan geçerken mırıldandığı... Çok sevdiği koku, ses ve renklerin asıl kökenine kim ulaşabiliyorki, O...

Kocasından önce hiç sevgilisi de olmadı zaten... Şimdi kocası ve...

Tam on yedi yıldır. On yedi. On ve yedi. On-yedi!

Bu yıl doğum gününde Elvis dinlemek istemediğini ayrımsadı. Neden yıllarca Elvis'le demlendiğine de kızdı, öfkelendi günlerce. Bu şarkının hiçbir anısı yoktu, hiçbir izi, uzantısı, rüzgârı, hatta esintisi... Tamamen izleksiz!

Hem sahi, ne demek oluyordu şu "ya şimdi, ya da asla" sözleri de sanki. Bir karşı çıkış, bir kafa tutuş, bir karar, hatta terk ediş... Karar ve terk? Neden yıllarca bu şarkıyı dinledi ısrarla, neden, neden?... Yoksa gizli bir mesaj, bir bilinçaltı dürtüsü falan?

"Ya şimdi, ya da asla!"

Olacaksa şimdi, az sonra geç olacak... hatta hiç olmayacak... hiçbir zaman!

Bugün. Şimdi. Hemen.

Ya şimdi, ya asla.

Şimdi. Hemen. Bugün.

Haydi. Şimdi. Bugün.

Ya da asla!. Hiçbir zaman! Asla!
Bugün!
Bugün otuz yedi yaşına girdi.

Üçüncü Başlangıç

Marianne Faithful adında sapsarışın, yabanıl, seksi bir kadın, derin bir yarığı andıran yorgun ağzını örten iri dudaklarını, koyu kırmızı bir krema gibi saran rujuyla gülümsüyor. Yüzüne gönüllü bir bayağılık bulaştırmayı önceden muzırca planladığını belli eden, çok bilmiş bakışlar.

"Oldu mu? Yeter mi? Yoksa biraz daha bayağılık ister misiniz? Hayır yeterince mideniz bulanmadıysa devam edebilirim, hem de zevkle... Siz biliyorsunuz kim olduğunuzu, hiç saklanmayın... hiç..." diye kımıldayan dudakları.

Bunların hepsi, eskimiş bir uzunçaların kapağındaki fotoğrafın orasına burasına saklanmış ipuçları. Plak dönmeye, Marianne Faithful'un yırtılmışcasına ürperten, edepsiz sesi duyulduğundaysa bambaşka bir öykü anlatmaya başlıyor. Şarkının adı, 'Louise Jordan'ın Baladı'.

Louise Jordan'ın türküsü, küçük bir kasabada, beyaz yatak odasında, sabah güneşi gözlerine yumuşacık değerken ve O yatakları düzeltip, binlerce âşık düşlerken başlıyor. Kocası çoktan işinde, çocukları okuldadır ve onun gününü gün edeceği yüzlerce olanağı vardır. Örneğin saatlerce yerleri silip, çiçekleri düzenleyebilir... Ya da özenerek süslediği çiçekleri bozup, yeniden düzenleyebilir. Ama O, deliler gibi çalan telefona meydan okuya-

rak, çocukluğundan anımsadığı tekerlemeleri, sessizce söylemeyi yeğler. Ve otuz yedi yaşındaki Louise Jordan, saçlarında ılık rüzgâr fısıltısıyla, spor bir arabada Paris'e hiç gitmediğini fark eder. Otuz yedi yaşında. Tam otuz yedisinde. Otuz beş, ya da kırk değil, otuz yedi! Otuz-yedi! Otuz ve yedi.

Hem neden Londra, New York, Madrid değil de Paris? Otuz yedi yaş ve Paris. Kadın İngiliz olduğu için belki de... Sahi Amerikalı değil miydi?

Şarkının sonu öyle hüzünlü ki, her keresinde gözyaşlarının yatıştırıcı serinliğini, acımasız bir kırbaç gibi kesen öfkenin yakıcı şiddetiyle kıvranıyor. Ama yeniden dinliyor. Bir daha, bir daha. Her kırbaç darbesi, yitirdiği bir şeyi geri isteyişini pekiştiriyor sanki... Ve o zaman daha çok istiyor, geri istiyor, çok istiyor. Yitirdiği bir şeyi... Bir şeyi?

Filmlere şarkı yapılan ülkelerden birinde, bir filmin müziği olarak dinlemişti yıllar önce.

"Bizzare!" demişti kocası filmden çıkarken.

Ticâri bir sinema değildi gittikleri. Sanat ağırlıklı, gösterimdeyken ortalığı birbirine katmamış, kalabalık ve gürültülü izleyicileri hiç ilgilendirmemiş filmleri gösteren küçük bir sinema kulübüydü sanki. Pek çıkartamadı. Kongrede tanıştıkları Amerikalı bir bilim kadını salık vermişti

"Aman kaçırmayın, çok değişik bir film!"

Kocası bir bilimsel kongre için yurt dışına giderken, Onu da yanında... Biraz açılsın diye... Çocukları annesine, komşulara yalvar yakar... Zaten beş gün topu topu... Yaşamında ilk ve son kez gittiği, küçücük bir Avrupa kenti... Taşra. Dünyanın bütün taşraları gibi sıkıcı ve renksiz...

Hiçbir şeyin hiç değişmediği, genç ve cesur olanların çoktan terk ettiği taşra!

"Grotesk!" demişti kendisi de.

Acaip, tuhaf, kaba, dehşet verici mi demeye getirmişti yani? Yoksa 'bizzare'ın sanatsal ağırlıklı kullanılan eşanlamlısını hâlâ unutmadığını... Hâlâ anımsadığını belki de?...

Dehşet verici olan, kadının bütün ailesini öldürüp, evini yakıp, her şeyi terk etmesi miydi, yoksa uzun yıllar evli kalmış, çok çocuklu, bütün ev kadınlarının aynı cinneti yaşamları boyunca en az bir kere düşlemiş olması mıydı? Hiç düşünmemişti o sıralar. Belki de filmin sonunda Louise Jordan tekdüze yaşantısını değiştiremiyordu da, kendisi böyle bir film izlediğine inanır olmuştu. Plağı da espri olsun diye almışlardı: 'Broken English'.

Gençti henüz. Yirmi yedi falan... Daha geçen yılki doğum gününde bile gençti. Çünkü yaşını hiç düşünmemiş, kendini hiç sorgulamamış, hiç... Hiç düşünmemişti.

Daha önce hiç düşünmemişti.

Plağı eskiler arasında tesadüfen bulduğu günden beri, içinde heyecanlı bir 'Laa-dees!' beklentisi...

Düşünmezdi önceleri.

Daha önce.

Önce.

Düşünmezdi.

Cesaret ister düşünmeye.

Korkardı düşünmekten.

Düşünmekten.

Yaşardı yalnızca.

Yalnızca.

Herkes gibi olmanın dümdüz tehlikesizliği.

Koruyucu ve güvenli tekdüzeliği düşünmemenin.

Yaşardı yalnızca.

Yalnızca.

Ama birden, dolu bir barajın kapakları açılmış gibi coşkun, çağıl çağıl bir düşünce seli...

Üstelik, "Ya şimdi, ya da asla!"

Dördüncü Başlangıç

Marianne Faithfull vakti zamanında Mick Jagger'la fırtınalı bir aşk yaşamış.

Fırtınalı aşk!

Aşkın fırtınalısı.

Bir aşk yaşadı kendisi de.

Yirmi yaşındaydı. Güzeldi. Anneannesinin Boşnak köklerinden gelen, kendinden sarı, pırıl pırıl saçları, çıkık elmacık kemikleri, buğulu elâ gözleri ve bütün bu soğuk tip özelliklerini yerle bir eden, gamzeli taze gülüşüyle üniversitede peşinden koşan pek çok delikanlı vardı.

Sanki o sıralar her şey güzeldi, işler yolundaydı, gülünecek sürüyle olay yaşanıyordu da, şimdi keyifler kaçmış, lezzetler kaybolmuş, bütün espriler eskitilmiş, güzellikler kullanılmış, limanlar boşalmış, trenler çekip gitmişti.

Annesi, "Gençlik mevsimi yazdır!" derdi gülerek.

Gençlik mevsimi yazdır!

Mevsimi yazdır gençliğin.

Yazdır gençlik.
Gençlik yaz.
Yaz.

"Genç Kızlar

Onlar sanki yelkenlilere benzer. Kaçıp gitmek telâşında saçları (Göçebe bir çadır gibi buruşsalar da akşamları) Denizi özlerler, kıyıya çekilmiş gövdeleri, dağ başlarında. Bakın bunca takı kollarında, boyunlarında göçebe yükleri. Rüzgârı beklerler. Gözleri gökte: Bir doğsa ay!"

Gençlik mevsimi yazdır.
Yazdır mevsimi.
Gençlik yazdır.
(Y) Azdır mevsimi.

Bu kadar bilge miydi annesi yani? Hani kırk yaşında olduğu için çok yaşlı bulduğu, üstelik üç çocuklu, lise mezunu bir ev kadını diye ciddiye almayıp, kendi iki yıllık üniversite öğrenciliğiyle hor gördüğü annesi...

Dünyanın bütün zafer kapılarının yalnızca kendisine açık olduğunu sandığı o görkemli yirmi yaşındayken...

Ya şimdi kendisi?

Şimdi...

Ya şimdi, ya da asla!

Gençlik mevsimi gerçekten de yalnızca yaz mıdır?

Yaz. Yaz. Yaz.

Gençlik (Y) Az!

Yazı yaz!

Yazın sınıflararası farklar en aza indirgenir-miş. Yazın daha fazla aşk yaşanır-mış. Yazın intiharlar azalır-mış. Yazın cinayet ve boşanma sayısı düşer-miş. Öyle yazıyordu, kadınlar okusun diye 'çocuk sayfası' gibi hazırlanan o 'fasulyeden' sayfalarında gazetelerin... O sayfaları da kadınlar hazırlıyor ama!... Hah!

Yazın aşk sayısı artar-mış! Haydi yaza hazırlanın kızlar!

'Mış ve miş gibi'

Peki ya kış?

Kış bu kadar kötü mü sahi? Ya sonbahar ve ilkbahar? Yalnızca yaz mevsimi yaşayan ülkelerde herkes her zaman mutlu ve genç mi yani? Amerika'nın Pasifik kıyıları, Karayipler falan?... Oysa 'Grand Ganyon' filminde Los Angeles'ın karanlık yüzünü dehşet içinde izlememiş miydi?

Ama Alpler'de kışın tadı başkadır. Çok yüksekte daima kar vardır. Mont-Blanc tepesinde. Yüksekte. Dört bin sekiz yüz metrede. Alp Dağları'nda!

Alp Dağları'nda.

Alpler'de.

Alp Sıradağları.

Beşinci Başlangıç

Âşık olmak neydi o sıralar? Yaz mevsiminde?

Âşık olmak neydi yaz mevsiminde?

Tamamen uçmaktır aşk yirmi yaşında!

Bir arkadaşlarının evinde tanıştılar. Kız yirmi yaşında, delikanlı koskoca yirmi beşinde! Kız çok

canlı, güzel, sıcacık, saf bir üniversiteli. Delikanlı yakışıklı, geleceği parlak bir akademisyen, peşinde kızlar. Daha ne olsun? Gerisi can sağlığı.

Aşk buydu zaten.

"Aşk nedir diye Sor/Bir akşam pazarında/Kıymık batar sanki/Soluklara(...)
Hangi şarkının sözüdür o/Sabun kokan havlulara/Rakı içmeden sarhoşlatır/Hani sonbaharda/Dinleseniz duymazsınız/Bu uğultuda.
Aşk nedir diye sor/Pazaryerindeki bir kadına/utanıp yere inerken bakışları/Fıkırdar saçındaki kına."

"Okulu bırakıp evlenmen fazlaca duygusal bir karar. Adam kaçmıyor ya! Seni seviyorsa iki yıl daha beklesin. Bir kadının en zengin çeyizi mesleğidir!"

Tomris hep böyleydi, hâlâ da böyledir. Böyle yani. Yani... Çok katı, ödünsüz falan....

"Yine evlenir, pahalı gelinlik ve damatlık giyer, düğün marşıyla kol kola çıkarsınız kerevetine... İçinden güvercinler çıkan beyaz kremalı düğün pastası bile kesersiniz el ele..."

Ne kötülük var sanki düğün yapmakta? Neden böyle hevesini kırar bu Tomris de yani?... Hem zaten İngiliz Dili ve Edebiyatı'na neden kaydolduğunu da tam olarak hiç bilemedi ki... Oysa daima arkeolojiye ilgi duyardı. Gizemliydi arkeoloji. Tarihin derinliklerinde yolculuğa çıkmak, zamanın ötesine geçişi yaşamak duygusuyla bugüne ulaşmak... Sahi bu kadar bilgece düşünebilmiş

miydi o sıralar? Ama Tomris filolojiye kaydolunca, sanki ayıp olmasın, vefasız sayılmasın diye, kendisi de peşinden... Yani meslek seçiminde, geleceğiyle ilgili bu çok önemli kararında, belirleyici olan böylesi kaygan, tamamen çocuksu, hepten duygusal... İnanılmaz bir şey... Yani Tomris İtalyan filolojisine girse, kendisi de... Ya da Arap Dili, Japon Dili, Kuş dili...

Mendelsshon'un düğün marşı... Naa naa na na nanannana nana na nannna nom... Onlar ermiş muradına!...

"Keşke Ravel'in Bolero'suyla evlenseydik!"

Ertesi yıl gebe kaldı.

Tomris üniversiteyi bitirdiğinde, kendisi ikinci bebeğine gebe, birincisi de sekiz aylık kucağındaydı. Mama şişeleri ve kaka bezleri arasında yorgun, solgun, ama âşık gülümsüyordu. Âşıktı tabii!

Evet, uykusuzdu, yorgundu, tam yeni yeni kendini farkına varmaktayken... Âşıktı ama! Kesinlikle! Gerçi o ilk yılın uzun sevişmeleri, neşeli kahvaltıları, iki kişilik elim-sende oyunları ve kadın-erkek kahkahalarının yerini, çocuk çığlıkları, çocuk bakım kitapları, doktor telefonları ve aşı takvimleri almıştı ama...

Kocası taptaze doçentken, Tomris doktora tezini henüz sunmuşken, O üçüncü kez hamile kaldı. Annesi bile karşı çıktı bu kez. Büyük oğlu Kerem yedi, küçüğü Ferhat altı yaşındaydı.

"Bir de kızımız olursa, ideal aile oluruz!" diye gülümsedi.

'İdeal aile' kavramını ilk kez bir Amerikan ev dergisinden okuduğunun hiç ayrımında değildi...

Üçüncü oğlu Emre doğduğunda, annesi elini eteğini çekti, kızından umudu kalmamıştı besbelli. Kocası artık bir ana okuluna dönüşen evde çalışamadığı için bazı geceler üniversitede yatar olmuştu.

"Evine gelmem, dışarıda bir yerde buluşalım. Seni çaresiz ve bakımsız görmeye içim elvermez. Hele bir de bana dergilerde reçetesi verilen 'mutlu aile ve ev kadını'nı oynamak için çabalamana yüreğim dayanmıyor."

Hiç unutmuyor bunu. Tomris tamıtamına böyle demişti.

Çaresiz ve bakımsız!

Çaresiz ve bakımsız mı?

Nedenmiş o? Haftada bir temizlikçi kadın ve her yarım gün çocuk bakıcısı geliyor evine. Anlayışlı ve sevecen bir kocası var. Çocukları da kendisi istedi. Sağlıklı, sevimli oğlanlar.

Çaresiz ve bakımsız mı?

Hiç de değil! Yok öyle bir şey! Kesinlikle yok!

Evet, zamanı pek bol sayılmaz. Kendine ayıracak zamanı yani. Kendi isteklerinden, beklentilerinden, düşlerinden birazcık ödün verdiği de düşünülebilir belki... Birazcık. Çok sayılmaz. Biraz.

Hem belki de kendi amacı, ev, çocuk ve koca sahibi olmaktı? Böyle miydi ideali? 'İdeal Aile' tek başına bir ideal olabilir mi sahi? Peki bir ideali olmuş muydu acaba? Hiç düşünmüş müydü bunu?

Çaresiz ve bakımsız mı?

Bir insan 'çaresiz ve bakımsız çıkmazı'na ulaşmak için böyle çok yorulur, bunalır ve çalışır mı hiç?

Oysa Alp Dağları'na çıkmak için yorulsaydı...

Yazları Alp Dağları'nın dumanlı başında hâlâ kar vardır.

Çok yükseklerde. Alp Dağları'nın asi, dikbaşılı Mont-Blanc tepesi hep kar yüklüdür.

Alp Dağları'nın başı, sıcak, ter içinde bir yazı hiç yaşamamıştır.

Ancak eteklerinde, yükseklere uzanamayan yamaçlarında ılık rüzgârlara, yaz gevşekliklerine izin vardır.

Alp Dağları!

Alpler'in kuzeye dönük yüzü, Mont-Blanc, tıpkı kendisi gibi...

Benziyorlar!

Alpler.

İkisinin de başlarında yaz mevsimi az...

Az.

Alp.

Altıncı Başlangıç

> " 'Şahlanmak' yarı kötürüm bir fiil/Yeşil de şahlanmıyor, mavi de/Güneş asfaltta yansıdıkça/Kum sıçrıyor göz kapaklarıma/Mektuplar okundukça."

Hani o şarkı... Otuz yedi yaşında hiç Paris'e gitmediğini fark eden İngiliz ev kadınını anlatan... Paris'e gitmek çok mu önemliymiş Onun için acaba? Yoksa Paris tamamen bir simge, bir? Oysa simgeler yükseklerde, doruklarda olmalı; çok yukarıda, Alpler'in başı Mont-Blanc gibi...

Ulaşılması güç, olanaksız... Olanaksız? Olanaksız mı?

Otuz yedi yaşına kadar gelip de, hep başkalarını hoşnut etmeye çalışmak, kendi için istediği küçücük bir geziyi bile.... Paris, Londra'ya o kadar uzak sayılmaz ki... Yoksa Paris, Londra'da bir mahallenin, bir içki evinin, ya da diskonun adı mı?... Belki de... Hem ne fark eder?... Paris, Paris'tir ve o kadın, çok istemesine karşın otuz yedi yaşına dek oraya gidememiştir... Otuz yedi yaşına dek. Otuz yedi yaşın saklı bir önemi, gizemli bir bildirisi olmasın sakın...

> "Şahlanmıyor sevinç/Kıpırdıyor umudun yarı ışıltısında/Kimi zaman ucu kırık bir tükenmez/Yarı açık bir kurşunkalem/değince bir kâğıda/soldan sağa."

Peki neden And Dağları değil de, Alpler? Yalnızca çocukken okuduğu bir çizgi roman mı nedeni? Yoksa yaza hasret başlarının benzer ve yakın duruşları?...

Dokuz yaşlarındaydı. Kim getirmiş, kim vermişti o çizgi romanı, hiç anımsamıyor. Ama kitaptaki her çizgi ve sözcük tamamen aklında kalmıştı. Alp Dağları'nda araştırma yapan Amerikalı bir biyolog, on yaşlarındaki kızını da o şahane serüven dünyasına birlikte götürmüştü. Romanı defalarca okuyup, hatmettikçe küçük kızla öylesine özdeşleşmiş, onunla birlikte Alp Dağları'nda öyle gizler paylaşmıştı ki, o yaz okullar açılana dek elinden çizgi roman, dilinden Alp Dağları düşme-

miş, aklı ve düşleri Alpler'de yaşanacak o serüvenle dolmuştu.

Kendi babası teknik ressamdı. Okul kitaplarını resimler, ünite dergilerine bulmaca resimler çizerdi. En büyük arzusu bir gün bir çizgi filmde çalışmaktı. Halbuki biyolog olsaydı ve kızını alıp, Alp Dağları'na araştırma gezisine götürseydi meselâ...

Babasına içten içe bir kırgınlık yaşadı o yıllarda. Sanki bilerek, isteyerek, kızını üzmek için biyolog olmamıştı ve... Babası, hiçbir çizgi filmde çalışamadan, genç yaşta, saçma sapan bir kazada öldü, gitti. Kendi için istediği o tek şeyi gerçekleştiremeden...

"Biraz da kendin için istemeyi öğrenmelisin. Sen kendini önemsemez ve saygı göstermezsen, hiç kimse seni..."

En son görüşmelerinde böyle söylemişti Tomris. Şık spor bir takım giymiş, nefis süet pabuçlar: küt topuklu, koyu hardal. Ayakkabılara hep düşkündür O.

Belki de sevgiyle söylemişti bu sözleri de alıngan ve saldırgan olan kendisiydi. Hem alıngan... hem saldırgan. Tek saldırgan olduğu kişi de Tomris... Önce alınganlaşıyor, kırılıyor, sonra saldırıp, kırıyor... Neden Tomris'e peki?

"Seni bakımsız ve çaresiz görmeye içim elvermez!"

Bir pastanede buluştular. O gün için giyebileceği en iyi giysisi, yeşil eteği ve artık üç doğumdan sonra iyice dar gelen ikinci evlilik yıldönüm armağanı ipek bluzunu giymişti. Biraz dağınık ve

zorla bir araya getirilmiş bir görünüşü vardı ama... Kahveyi eteğine döktüğünde, tam olarak o soruyu sormuştu Tomris. Kahve lekesi bir daha asla çıkmadı etekten. Bacağı yanmış, canı acımıştı. Nasıl da dökülmüştü o sıcak, fokur fokur kahve öyle? Elleri de titremez ama... Bilmeden bilerek, istemeden isteyerek.

"Üniversiteye geri dönmek istersen, yeni bir af yasası çıkmak üzere... Çok severek yardımcı olurum."

Kahve eteğine döküldü. Canı yandı. Çok!

"Ben aileme çok düşkünüm Tomris. Çok güzel bir düzenimiz var ve benim için her şeyden önemlisi, önce aileme sahip olmak!"

Ne sanıyordu yani... Kolay mı üç çocuk, bir koca, ev işleri ve tümünün bütün sorunlarını çözmeye uğraşmak. Her gereksindiklerinde dördünün de imdâdına yetişmek! Ne bilsin ki O! Ne ailesi var, ne de sorumlulukları!... Üstelik kocası başkasının pişirdiği yemekleri yemez, bir tek karısının güzel yemekleri...

"Peki lokantalarda yediklerini kim pişiriyor?"

"....."

"Her neyse. Peki ama neden ikisini birden istemiyorsun? Neden senin de kocanınki gibi hem bir ailen, hem de kariyerin olmasın?"

Saçmalıyor bu Tomris canım. O zaman ev işleri ve çocukların bakımını kim üstlenecek? Hem kendisi neden ikisini birden istemiyor? Galiba küçümsüyor eski okul arkadaşını ve hiç anlamıyor, hiç, hiç hiç!... Aile düzenini koruyabilmek için sürekli alttan almanın, dilinin ucuna geleni yutma-

nın, daima şefkatli, güleryüzlü ve anlayışlı olmanın ne güç olduğunu nereden bilsin... Anne olmadı O! Anne değil Tomris!

Gerçek anlamda konuşmayı, yüz yüze görüşmeyi o günden sonra kestiler. Yurtdışı gezilerindeyken çalakalem yazdığı bir iki kart yolladı Tomris önceleri. Birkaç yıl sonra, konuk yabancı üniversite hocalığı sırasında kısa bazı mektuplar yazdı. Sonra, hiç yanıt alamadığıdan belki, kesildi onlar da... Acıdığından, küçümsediğinden belki de...

Niçin yanıt bekliyordu sanki? Ne yazacaktı ki Ona? Dertlerini, içinde biriktirdiği boşluğu mu, yoksa çocuklarının ve kocasının plânlarını mı? Saçma!... Kendi için, kendine ait, ailesinden bağımsız hiçbir duygusu, düşü kalmamıştı. Peki hiç olmuş muydu? Yazacak ilginç bir şey yoktu yaşamında; yazmadı!

Tomris'in gazete ve dergilerde fotoğraflarını gördü sonraları. Şık ve özgüvenli gülümsüyordu hâlâ. Biçimi, zerafeti hiç bozulmamıştı. Yakınlarda bir meslektaşıyla evlendiğini duydu. Sonunda... Çocuk doğurmaz artık bu yaştan sonra... Herhalde... Bu yaştan sonra? Bu yaş? O kendisiyle yaşıt ama...

Ne varmış yaşında yani?... Ne var...

Bugün otuz yedi yaşına girdi!

" 'Yine de' diyorum 'yine de'/Gümbürtüsünü
duymak için yüreğimin/O bir tülbent oyasına
takılıyor/Bir nasırın kıvrılışına/Bir çocuk
dizindeki yaraya/Şahlanmayıp ayak
uyduruyor/saat tıkırtısına."

Yedinci Başlangıç

"Sıradan Test

Bir yatılı okul tedirginliğiyle geceye girdiğinizde eksikse yastığınızda kokusu	A- Sevdiğinizin B- Uykunun C- Dostluğun
Kuşku artıyorsa Bölüyorsa uykuyu yokluğu	A- Güvenin B- Geleceğin C- Çocukların
Derinleşiyorsa izi Gözkapaklarıyla alnınızda	A- Çarptıkça B- Yaprakları C- Günlerin

A) SUSMAYIN
B) YUMMAYIN GÖZLERİNİZİ
C) TANIKLIK EDİN, UNUTMAYIN."

En Son

Bir sabah uyandı.

Evde çıt yoktu.

Ne müzik, ne saat, ne insan, ne su sesi...

Yatakta doğruldu, yatak bambaşkaydı. Taze, kabarık, çiçek kokulu. Yanında uyuyan erkeğe baktı. Kocasına hiç benzemiyordu. Daha genç, daha taze ve yakışıklıydı. Hiç horlamıyor, ağzı açık uyumuyordu. Aylardır tedavi ettirmediği dişi nedeniyle de ağzı kokmuyordu.

Oturdu yatağın içine. Dizlerini büktü, kollarıy-

la kucakladı bacaklarını. Tostoparlak oldu. Çenesini dizlerine dayadı. Çocukken de böyle oturur, düşler kurardı yatağında. İçi kıpır kıpır, yüreği serin, dudaklarında gerçek bir gülümseyişin artıkları, bir keyif, bir keyif... Keyfin keyfini unutmamış, unutmuyor insan demek ki...

Çikolatayı uzun savaş yıllarında yemese de, tadını her çocuk... mutlaka anımsar... mutlaka...

Mis gibi taze kahve kokusuna hasretlendi o sırada. Kızarmış ekmek kokusu ardından da. Kızarmış ekmeğin üzerine tereyağı ve vişne reçeli düşledi kahvenin yanında.

Heyecanlandı. İştahı açıldı.

Bir sabah serin bir yürekle uyanıp, keyfin fiziksel tadını duyumsamak ve kahvaltı için heyecanlanabilmek... Şaşırdı.

"Sen neden kürkle oturuyorsun yatakta?" Kocası şaşkın şaşkın süzüyordu Onu.

Bir kürk ceket vardı üzerinde, susamuru olmalıydı. Bacakları ve ayakları çıplaktı.

"Nereden buldun bu kürkü, çok pahalı olmalı? İyi misin sen?"

"Evet. İyiyim. Çok iyiyim. Çok fazla."

İyice şaşıran kocası yattığı yerden doğrulmaya çalıştı. Ama hiç beklemediği bir acıyla yüzünü buruşturdu, elini sırtına dayadı, inleyerek konuştu:

"Aman Allahım, her yanım tutulmuş benim. Dayak yemiş gibiyim. Ne oldu böyle bana? Midem ağrıyor, dilim ağzımın içinde testere gibi... Gözlerimi açamıyorum, ah sırtım!..."

Eliyle bacaklarını ve çarşafları yokladı. Mahcup bir şaşkınlıkla fısıldadı:

"Neden pijamalarım ve çarşaf sırılsıklam böyle? Hay Allah, yoksa bu yaştan sonra, bebekler gibi..."

Güçlükle kalkıp, yatağın ayak ucundaki pirinç tutamaca yaslanarak, karısının yanına geldi, biraz çekinerek elini alnına koydu.

"Sende bir tuhaflık var. Neyse, çok şükür, ateşin yok!"

"Kahve ve kızarmış ekmek. Üzerinde tereyağı ve vişne reçeli olacak ama!" Sesinde azıcık cilve, bol neşe, heyecan. Sesinde yaşam.

"Benim de karnım acıktı, felaket açım, sanki yıllardır bir şey yememiş gibi... Fakat başımdaki şu ağrı..." dedi kocası.

Güçlükle ayağa kalkıp, ayaklarını sürüyerek odadan çıkarken yan gözle, ürkerek karısını izliyordu.

Mutfağa girdiğinde, üç oğlu ve kocası hazırlanmış bir kahvaltı masasında onu bekliyordu. İlk kez kahvaltıyı onlar hazırlamıştı. Yıllardır ilk kez, hazır bir kahvaltı masası...

Çocuklar da babaları gibi yorgun görünüyorlardı. Daha erken kalkıp, kahvaltı ettikleri anlaşılıyordu. Dördünün de gözlerinde korkuyla sevginin tehlikeli karışımında pırıldayan ışıklar yanıyordu. Çıt yoktu. Ne müzik, ne saat, ne insan, ne de su sesi... 'Böh!' dese, yerlerinden zıplayacak kadar gergin görünüyorlardı. Yalnızca kokular vardı. Kahve, kızarmış ekmek, endişe, tehlike, erkek ve evlât kokusu...

"Günaydıın!"

"Günaydın anne!"

"Günaydın hayatım!"

"Vişne reçelini nerden buldunuz böyle?"

"Bir koşu, bakkaldan aldım anne. Seversin diye..."

Kürküyle oturdu, bacakları ve ayakları çıplaktı hâlâ. Kahvesinden bir höpürdek aldı. Şahaneydi. Reçelli ekmekten ısırdı, çıtır çıtır bir lezzet aktı ağzına; vişne reçelinin ekşiyle tatlısının aykırı lezzeti.

"Dün akşamki doğum günü esprilerin çok hoştu anne. Çorba çok lezzetliydi... Tabii sen de aramızda olsaydın çok sevinirdik... Şeyy... Değil mi baba?" dedi Ferhat. Lider karakterlidir O.

"Evet ya, çok değişik ve... ve ilginçti hayatım."

"Hah hah ha!" diye iri bir kahkaha attı. Dördü de bu kahkahanın tehlikeli rengine endişeyle bakıp, sustular.

"En hoş olan da.... Ehemm... dekorun tuhaf albenisiydi. Yani şu 'happening' tarzı falan olmalı. Sen bir bienâle katılmalısın anne." dedi çekinerek Kerem. Sanatçı ruhludur. O.

"Ya domuz kanı ve zehir esprisi!" diye gülerek katıldı onlara Emre. İnsancıl ve şefkatlidir O. Dokuz yaşında henüz.

"Hah hah ha!..."

Onlar da güldüler. Doğrusu, gülmeye sığındılar. Yıllardır varlığını gerçekten hissetmeden, vitrinde bol çiçekli bir vazo, mutfakta yemek dolu bir tencere, dolapta temiz çamaşır, yatakta bahar kokulu çarşaf, ayakkabılıkta cilâlı potinler, salondaki televizyon kadar mutlak, olağan ve hak edilmişliği hiç sorgulamadan kabullenilen eşyalar gibi var olan anneleri/karısı, âniden tıpkı kendileri gibi bir insan, bir birey olduğunu anımsatmıştı

onlara. Bir kadındı. Hâlâ gençti, alımlıydı. Onlara sunduklarının tümü, O istediği için vardı, istemezse olmazdı. Sonsuz ve mutlak değil!

Beşi bir yerde, uzun uzun güldüler. Aslında kendilerine verilen mesajın etkisiyle yaşadıkları dehşetin bir dışa vurumuydu kahkahalarındaki acı lezzet. Belki de hiçbiri değildi, anlamamışlardı bile... Yalnızca kendisi öyle sanıyordu. Kendisi? Evet. Kendisi öyle sansa bile... Kendisi!

"İyi ama şimdi ne olacak?" diye sormaya can atıyorlardı.

"Sen de bizim gibi biriysen, biz nasıl biz olacağız?..."

Gülüyorlardı ama... Yıllardır Onun varlığını, Onun kimliğini böyle kuvvetle hissetmemiş olmanın eksikliğiyle, ağırlığıyla...

"Işıkları cebine doldur hadi. Senden beklenen bu."

"Dün Alpler'e çıktım" dedi neşeyle.

Sâkin ve huzurluydu. Aynı endişeli sessizlik yeniden yayıldı geniş mutfağa. Dördü de bakışlarını gizledi. Ellerinin, perdelerin, masa örtüsünün kıvrımlarına. Kıvrımlar, kaçak bakışları gizler.

"Bir disko falan mı bu Alpler? Tomris'le mi gittiniz?"

"Hah hah ha! Hayır, ben gerçek Alp Dağları'ndan söz ediyorum. Hani Mont-Blanc tepesi bulutlara doğru uzanır falan... Üstelik tek başıma gittim oraya. Kendim! Ama Tomris'i de unutmadım. Artık Ona yazacak bir şeyim vardı; uzun bir mektup yolladım."

BELONGS TO KİTAP TEAM

"Fransa'daki Mont-Blanc tepesine mi anneee?..." diye dehşetle haykırdı Emre.

"Evet." dedi dingin bir sesle. Uzun uzun kahvaltı etti iştahla. Öbürlerinin şaşkın bakışları üzerine üşüşmüşken, parmağına bulaşan vişne reçelini diliyle yalayarak temizledi; şapır şupur...

"Bizi terk mi ediyorsun anneee...!" diye ağlamaya başladı Emre.

"Hayır. Ben sizi terk etmiyorum." dedi. Sesindeki kararlı tona hiç alışkın değildi/ler. Yerinden kalktı, camları açtı. Soğuk ve karbon diyoksit dolu hava doldu içeriye.

"Bu evi çok iyi temizlememiz gerekecek." dedi.

"Tabii, elbette." dediler hep beraber üşüyerek. Emre hâlâ burnunu çekiyordu.

"Sen hiç dert etme hayatım. Evi biz temizleriz, birilerini tutarız. Sen istirahat et, dinlen, gez, alışveriş yap..."

"Sizi terk etmeyeceğim. Hepinizi seviyorum, tek tek herbirinizi. Sizleri isteyerek kattım yaşantıma. Sevmediğim ve anlaşamadığım asıl kişi, terk ettiğim o sevmediğim 'ben'dir.

Nefeslerini tutmuş, Onu dinliyor, anlamaya çalışıyorlardı.

"Yeni 'ben'i kabul etmem güç olacak. Sizin için de kolay olmayacağını biliyorum, ama başaracağız. Başka yolu yok!"

"Üniversiteye mi dönüyorsun?" dedi kocası şaşkınlıkla.

"Çalışmaya başlıyorum" dedi kahvesini yudumlayarak.

"İkisini de istiyorum. Hem ailemi, hem kariye-

rimi. Tıpkı senin gibi. Senin bizleri ve işini sevdiğin kadar ve çok... Haaa, unutmadan size getirdiğim şu armağanları da vereyim."

Dördünün hep tetikte bekleyen, korkuya dönük heyecanına aldırmadan yatak odasındaki bavulundan rengarenk atkılar, eldivenler getirip, masanın üzerine bıraktı. Armağanlardan sarkan renkli etiketlerde 'Made in France' yazıyordu.

Onlara göstermeden cebinden çıkarttığı küçük bir şişeyi, erzak dolabının dibine saklarken, kendi kendine fısıltıyla söylendi.

"Ne kadar dalgınım Tanrım! Siyanür yerine, uyku ilacı katmışım çorbalarına... cık cık cık..."

O sırada cebinden düşen Air France biletini şaşkınlıkla inceleyen kocası, bunun 15 Kasım, İstanbul-Lyon gidiş, 17 Kasım, Lyon-İstanbul dönüş olmak üzere karısı adına düzenlenmiş olduğunu gördü. Dehşet içinde saatine baktı. Solukları hızlandı, elleri titredi, saat çoktan öğleyi geçmiş, saatin takvimi 17 Kasım'ı gösteriyordu.

"Ağrıdıkça bilirim
yüreğimin yerini."

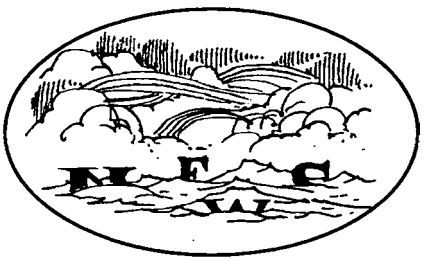
Ekim '92-Eylül'93 İstanbul.

---

* Bu öyküde kullanılan bütün şiirler, şair Sennur Sezer'in AFİŞ adlı kitabından alınmıştır.

** Öykünün müzik araştırma çalışmasına içtenlikle yardımcı olan İzzet Öz'e teşekkür ederim.

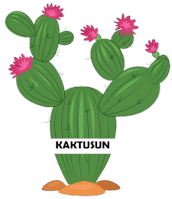

BELONGS TO
KANTOR TEAM

İkizlerden Biri

BELONGS TO KİTAP TEAM

BELONGS TO
KANTOR TEAM

Ve Onun yüzünün bir yanı çocukluğundan beri gülmemeye mahkûm edildi.

Ben yazmadım.
Yemin ederim, o mektubu ben yazmadım.
Mektuptan hiç haberim yoktu.

ÖLÜM ve SONSUZLUK üzerine bildiklerim çok kısıtlıydı. Her ikisi de siyah rengin bende yarattığı tehlike ve kargaşa imgesini taşırdı. Defalarca denedim ama, sonsuzluğu bir kez bile gözümde canlandıramadım. Sonsuzluğu duyabilmek, hissedip, koklayabilmek için çok uğraştım ama hiç başaramadım. Hâlâ öyledir.

Oysa Sezin, küçücük bir çocukken bile sonsuzluğun resimlerini yapardı. Bir pencereydi son-

suzluk. Kanatları dışarıya açılmış, uçmaya hazır bir pencere... Anaokulunda yaptığı bütün pencere resimleri sonsuza bakardı. Ağlayan bebeklerin kocaman açılmış ağızları, sevinçlerini başka zamana ertelemiş bakan babamın gözleri, annemin hiç kıpırdamadan saatlerce aynı konumda donup kalışları, Ünzile'nin çalışkan, iri elleri... Hepsi sonsuzluktu ona göre. Rengi, yıldız pırıltısında simli, gümüşten bir aydınlıktı. Sonsuzluk, bu denli açık, anlaşılır, bu kadar yakındı Sezin'e. Kucaklayabileceği mesafede. Benim sonsuzluk kavramımsa hiç gelişmedi ve hiç sürmedi. Çünkü hiç olmadı. Hâlâ öyledir.

Gösterişli, özel bir çocuk olmadım hiçbir zaman. Oysa tek tek bakıldığında, bütün organlarım özenilerek yerine yerleştirilmiş, birbirleriyle uyumu gözetilerek renklendirilmişti. Ama dikkati çekecek tek bir dalga kıpırdamazdı yüzeyimde. Bütün dalgaların derinde boğuştuğu büyük bir göl gibiydim ben.

Hâlâ öyledir.

Oysa Sezin çok özeldi. Neşesi, coşkuları ve yaşama dair tükenmez ilgisiyle her şeyin içinde, hattâ tam ortasındaydı. Bu rengârenk canlılığı, güzelliğini gün ışığına çıkarttığı için, herkes Onu çok beğenirdi. Halbuki dikkat çekmek için aşırı bir çaba harcamadığını bilecek kadar yakındım ona. Çok yakın. Dünyada iki insanın biyolojik olarak birbirine en fazla yakın olacağı kadar. Sezin'in var oluşu böyleydi; parlak, canlı ve çekici.

Hâlâ öyledir..

Asla göze batmazdım. Pek fark edilmezdim. Olduğumdan da ufak tefek, çelimsiz bir izlenim verirdim. Pasteldim. Heyecan ve kederi kendi içime gömer, orada bir başıma yaşardım. Kalabalık, gösterişli, büyük kutlamalardan hep ürkerdim. Kendimi daima her şeyin ve herkesin dışında, adamakıllı uzağında hissederdim. En yakın olduğum yer, sınır çizgisiydi. Daha öteye geçemezdim.

Sanırım bir çeşit 'fazlalık duygusu' denilebilirdi buna. Sanki, varlığımla başkalarını rahatsız ediyor, sıkıntı veriyordum insanlara. Ne anlatacak ilginç bir konum, ne güldürecek bir fıkram, ne de baygın bakışlarla, şirin görünmeye çalışacak cesaretim vardı. Pasteldim.

Şarkılar mırıldanırdım böyle zamanlarda sessizce. Kimsenin duymayacağı serin, dingin izlekler... Bir ırmak düşlerdim. Durgun, sâkin, aktığını hiç belli etmeden ilerleyen; yalnız ve gururlu. Gösterişsiz ama şahane bir kaynak. Soyunup, o ırmakta yüzerdim gün batımında.

En kalabalık olduğum yer kendi içimdi. Kendimle yuvarlanabildiğim en derin uçurum, içimdekiydi. Fazlalık, rahatsızlık, sıkıntı yaratmak korkusu duymadan var olabildiğim tek yer. O derin, ıssız, kendimdeki uçurum.

Hâlâ öyledir.

Ama o mektubu ben yazmadım.
Hiç haberim olmadı mektuptan.

Babam. Her zaman diyemem ama ara sıra... Babama yakın hissederdim kendimi bazen. Çoğu

çocuk annesine nasıl yakınsa, ben de babama öyle... Annemse, daha çok Sezin'e yakındı. Annem hep kazanandan yanadır. Takımın altın yılında; Galatasaray'ın zafer tılsımına kapılıp, bir gecede koyu bir sarı-kırmızılı bir taraftar kesilivermişti. Annem, kazanmak için, zaten kazanmış olanı desteklerdi. Daima. Zayıf, başarısız ve yenik olmaya tahammül edemezdi. Bu yüzden Sezin'in kendisine benzediğine inanır, bana hiç katlanamazdı.

Hâlâ öyledir.

Bana yöneltilen gönül okşayıcı, güzel sözler üzerime bol gelirdi. Böyle gülistan sözlerin ve cafcaflı kahkahaların havada uçuştuğu özel günlerden hiç hoşlanmazdım. Armağan ve övgü almak bende bir 'borçluluk duygusu' yaratırdı. Hak ettiğime hiç inanmazdım. Borçluluk duygusu insana bir kez bulaşınca, gözlerinin rengi gibi, yaşamı boyunca değişmez, asla peşini bırakmaz, yapışır kalır gözbebeklerine. Ölene dek. Ölünce de rengi değişmez gözlerin! Kendini yaşama ve insanlara borçlu duymanın tedirgin rengi: bulanık, tozlu yeşildir.

Gözlerim hâlâ o renktir.

Bir de Ünzile. O, daima babamdan ve Sezin'den sonra en yakın olduğum... Belki onlardan bile önce, onlardan da yakın...

Ünzile hep yanımdaydı.

Hâlâ öyledir.

Sezin'le ben ayrı yumurta ikizi olarak doğmadan az önce eve giren, ailenin asıl üyesi olarak hep ayakta kalan, 'çocuk bakıcısı' Ünzile. Sevgili

Ünzile. Oysa yalnız biz ikizlere değil, evdeki herkese ve onların yakınlarına da baktı O. Gözetti, kolladı. Kendini tamamen bizlere adadı.

Hâlâ öyledir.

Hiçbir zaman genç olmamış, hep orta yaşlı görünen, sopa gibi sıska, katır denli inatçı, boğa kadar da güçlü bir Anadolu köylüsüydü Ünzile. Tıpkı Brugel'in tablolarından fırlamış gibi, acı sarı tenli, azıcık hastalıklı, kadınla erkek arası bir yüz... Kemikli, kuvvetli eller. Kadın olarak fazla erkeksi, erkek olarak kadınsı. En doğrusu cinsiyetsiz. Beri yandan, hep bir yerlerinden hasta da bunu belli etmek istemiyor duruşu. Daima tevekkül içinde, iyimser ve bütün hastalıklarını ayakta atlatmak gibi gizemli bir güce sahip. Kendisi bunu 'eski toprağın ve Tanrı'nın gücü' olarak açıklardı. 'Doğal besin, inanç ve iyimserlik, beden ve ruhun en kaliteli gıdasıdır', derler. Belki onu gerçekten de Brugel yapmıştı, kimbilir...

Yıllarca kendi adının anlamını araştırdı durdu. Ünzile. Eve gelenlere bir 'merhaba' demeden, Ünzile'nin ne demek olduğunu sorardı. Yanıt alamayınca, alıngan bir sesle, adının Kurân-ı Kerim'de geçtiğini, mutlaka kutsal bir anlamı olduğunu söyler, burnunu dikerdi gururla. Bunca okumuş beylerle, hanımların bir Ünzile'nin anlamını bilemediklerine küçümseyerek şaşar, bütün gece "tövbe estağfurullah..." diye söylenir, kendini unutturmamaya özen göstererek dolaşırdı ortada.

Hâlâ adının anlamını öğrenemedi, ama artık her önüne gelene sormaktan caydı, ancak gözünün tuttuklarına yaklaşıyor ve gururla araştırıyor adını.

— Kızlar, okuyup, büyük adam olun da, siz öğrenin şu Ünzile'nin anlamını hele!...

Ünzile, bizimle birlikte okuma-yazma, matematik, coğrafya öğrendi. Saat okumaktan hiç korkmaz oldu. Boz-yap çözmeye, boyama kitabı renklendirmeye, Barbie bebek süslemeye bizden daha çok, o can atardı. Bizimle birlikte Fenerbahçe taraftarı, Elvis Presley, Kevin Kostner, Nilüfer ve Sting severi oldu. Ama Mozart'a bir türlü ısınamadı.

— Bu herif, bizim oralarda yetişseydi ne besteler döktürürdü kimbilir? Mo-zart mı, Mo-zurt mu neyse işte, yazık olmuş gâvura...

Ondaki öğrenme isteği, hırsı ve hızı önceleri ailedekileri, sonra çevremizdekileri çok şaşırtırken, yıllar geçtikçe bu durum doğal sayılmaya, Ünzile'yle politika, spor ve sinema tartışılmaya başlandı. Bilgisi, görgüsü ve en çok da sağduyusu yettiğince Sezin'i ve beni sabırla yanıtlayan, yetişemediği yerlerde, kendini aşan insanüstü çabayla ciddi bir gazete okuru, televizyon izleri olmayı başararak, herkesi şaşkına çeviren Ünzile'nin hakkını ödemeye hiçbirimizin gücü yetmez. Özellikle, Sezin'in tükenmez bir enerjiyle kucakladığı yaşamın sayısız ilgi alanıyla, benim demlendikçe koyulaşan sessizliğimi paylaşma çabasına ve sabrına duyduğum gönül borcu... O belki de gerçek bir melekti.

Hâlâ öyledir.

Fakat o korkunç mektuptan hiç haberim olmadı.
O mektubu ben yazmadım.

Ünzile'nin en büyük sorunu, Sezin'le benim adlarımızdı. Hep birbirine karıştırırdı adlarımızı.

Doğru söylediğinde bile, kuşkuya kapılır, çabucak cayar ve yeniden ters adlarla ünlerdi bizi. Oysa birbirimize tıpatıp benzemezdik. Ben, sıska, kumral, tozlu yeşil gözlü, kemikliydim. Sezin, daha koyu, esmerimsi, elâ gözlü, benden biraz daha iriceydi. Onun burnu daha güzeldi. Biz ayrı yumurta ikizleriydik.

Hâlâ öyledir.

Ünzile'nin bizi birbirimize karıştırma şansı yoktu. Karıştırdığı, adlarımızdı. Tek bir harfin yer değiştirdiği, çok benzer sesli, ama farklı anlamlı adlarımız. Sağduyulu ve duygulu...

Belki de kendi kendine oynadığı, bizi neşelendirmek için kurulmuş bir oyundu bu. Adlarımızı karıştırması sevimli bir ayrıntıydı aslında. Yalnızca bir ayrıntı. Yaşamlarımızın üzerine kurulduğu yüzlercesinden biri... O kadar.

Sezin'in hiç suçu yoktu. Ona karşı olumsuz hiçbir duygu beslemedim. Aksine ikiz kardeşim olduğu için gurur duyardım. Başarıları, coşkusu, en çok da cesaretiyle tam karşıtım oluşu bir suç değildi. Onu cezalandırmayı hiç düşünmedim. Sezin başarı ve ilgiyi hak ediyordu. Beni hep gözetir, yardımcı olurdu. Ama ben, gözetilen ve yardım edilen olmaktan hiçbir zaman hoşlanmadım.

Annemin, gözlerinde zehirli bir zafer sevinciyle Sezin'e bakışındaki çılgın pırıltılar, bana çevrildiğinde çabucak solar, yüreğim burkulurdu. Bana, bir zavallı, bulaşmamasına dikkat edilen bir

atıkmışım gibi yönelmesine kahrolurdum. Beni adımla ünlememeye kesinlikle kararlı oluşuyla dünyam kararırdı. İkizimin adı Sezin'di, benimkiyse, 'kız'. Yalnızca kız! Öyle, herhangi bir kız. Onun kızı Sezin'di. Bense başka bir kız. Kızın biri... Annem bana yakın olmaktan, beni tanımaktan kaçtı. Beni sevmemek için çok uğraştı ve bunu başardı da. Çünkü annem kendini sevmediğini bilmek istemiyordu. Çünkü yüzleşmek, yürek ister. Çünkü aslında annem, benim annem...

O korkunç mektuptan hiç haberim olmadı.
Kimin yazdığını da bilmiyorum.
Ama ben yazmadım. En sevdiğimin başına yemin ederim!

Annemle babam hiç kavga etmezdi. Biz hiç görmedik. Ama aralarında buzdan, gözle görülür bir sessizlik duvarı vardı. Onları, ne arkadaşlarının anne ve babaları gibi birlikte kahkahalarla gülerken, ne birbirlerine gizli, çapkın bakışlar fırlatırken, ne de filmlerdeki gibi el ele, diz dize öpüşürken görmedim. Öfkelenip, bağırmazlardı da. Aralarında hiçbir iletişim köprüsü kalmamıştı. Hiç!

Annem, varlığını hiç hissettirmeden aynı odada saatlerce birlikte kalınacak kadar sessiz, hareketsiz, ancak yüzünün bir yanıyla gülümseyebilen bir kadındı. Ağlamaya hazır bekliyor gibi bulutlu, yüzyıllık konuşma orucunu bozmamaya yeminli gibi sisli bakardı. Sokakta herkesin kendisine baktığından yakınır, daha çok evde saklanırdı.

Kitap okur, resim yapar, pencereden öbür evlerin çatılarını seyrederdi. Resimleri, Sezin'inkine hiç benzemez, beni korkuturdu.

(Babaannemin bana bebekken 'köşe kırlenti' dediğini söylerler)

Babam, işine çok düşkündü. Eve geç gelir, Ünzile'yle mutfakta yemek ve politika üzerine bol kahkahalı gece sohbetleri etmeye bayılırdı. Eğer uyumamışsa, Sezin'in soluk almadan anlattığı günlük çocuk serüvenlerini dinler, yer yer damarına basmak için, onu şaşırtır, beklenmedik sorularla sözünü keserdi. Sezin, biraz durup, düşündükten sonra babama neşeli yanıtlar verir, coşkuyla anlatmasını sürdürürdü.

Babam ve Sezin birbirlerine çok benzerler. İkisi de cesur, neşeli, özgüvenli ve hırslı insanlardı.

Hâlâ öyledirler.

Babamın suçu çabuk vazgeçmesiydi. Ama asıl suçlu bendim! Önceleri benimle de benzer sohbetlere girmeyi denedi. Ben de denedim. Ama babamın şaka niyetine soruları, şaşırtmalı oyunları sırasında bütün cesaretimi yitirdim. Çoğu konuşmalarımız, benim hüngür hüngür ağlayışlarımla, olmazsa kalbi kırık, sonsuz sessizlik nöbetlerimle sonuçlanınca, benden vazgeçti. Bir türlü cesur ve özgüvenli olamıyor, korkuyordum. Çabucak inciniyordum. Babam da vazgeçip, bana oyuncak bir bebekmişim gibi davranmaya, yaşım ne olursa olsun, daima minik bir çocuğa, hattâ özürlü bir insana bakar gibi... Onun suçu değildi... Ya benim?... Bütün çabama karşı, ilişkimizi düzeltmeyi

başaramadım. En fenası, bunu babama hiç belli edemedim.

Hâlâ öyledir.

O ürkünç mektubunu ben yazmadım.
En sevdiğimin başı üzerine yemin ederim.
Sezin'in... Babamın... Ünzile'nin...
Ben yazmadım o Allahın cezası mektubu!
Ünzile'nin başı üzerine...

Bir tek Ünzile yakın olabiliyordu bana. Uzun ağlama nöbetleri, günler süren iştahsızlık dönemleri, anımsamaktan ürktüğüm o 'çocukluğumun soğuk geceleri'nde, beni sevgisi, sabrı ve şefkatinden dokuduğu yorgana sarıp sarmalıyor, göğsüne, tam yüreğinin üzerine bastırıyordu. Hem Sezin'le beni birbirimizden hiç ayırmadığını, sık sık adlarımızı karıştırarak kanıtlayan da bir tek Ünzile değil miydi? Köydeyken ölen küçük kızı kadar, belki onun yerine severdi beni. Belki ondan da çok...

Hâlâ öyledir.

Annemin hastaneye yatırılmasından sonra evin perdeleri açılır, radyonun, televizyonun sesi duyulur olmaya başlamıştı. Gündüzleri güneş, akşamları elektrik, evin eski karanlık sessizliğini enerjisiyle silip süpürüyordu. Annemin hasta olduğu, iyileşip eve dönmesi için, uzun bir tedaviye gereksindiği söylendi bize. Hastalığının ne olduğunu kimse açıklamadı. On üç yaşındaydık.

Annemle yalnız kalmaktan çekinirdim. Babamla odasını ayırdıktan sonra, annemin odasına hiç

girmedim. Bazan yaptığı o ürkünç resimleri göstermek için beni odasına çağırırdı, ama eşikten içeri adım atmaya bile cesaret edemezdim. Annem hastaneye gittikten sonra da odasına hiç girmedim. Sanki bir gözünü odasında bırakmış da, beni gözetleyecekmiş gibi tuhaf bir çekingenlik... Annemin resimlerindeki insan yüzleri çok korkuturdu beni. Oransız, acı çeken yüzler... Parlak renkleri sık sık bölen siyahlar. Siyah renk, bende tehlike ve kargaşa imgesi yaratır. Tıpkı sonsuzluk gibi...

Sezin, babamla birlikte birkaç kez annemi ziyaret için hastaneye gitti. Ben hiç gitmedim. Gidemedim. Oysa Sezin son derece umutlu anlatıyordu annemizi. Biraz sinirleri bozukmuş, düşüncelerini toparlıyamıyormuş, anneannemizden geçen kalıtsal bir hastalığı varmış, o kadar. Ama ilaçlar onu iyileştirecekmiş. Bunları, başka bir annenin başına gelmiş kadar sâkin anlatıyor ve rahatlıkla günlük yaşamına dönüyor, hiçbir şey olmamış gibi yaşıyordu. Onun cesaretine hayrandım. Halbuki ben korkuyordum. Annemiz hastaydı ve hastalığı gerçekten kalıtsalsa... Bize de geçerdi... Bize... Daha çok bana... Çünkü ben...

Ama o lânet olası mektuptan haberim yok!
Hiç haberim olmadı.
Ben yazmadım!
Vallahi bilmiyordum!

Annem, ertesi yıl eve döndü. Daha da dalgın, ilgisiz ve solgundu. Ünzile'yle bana hiç yüz ver-

miyordu. Sezin'e düşkünlüğü artmış, onu yerlere göklere koyamaz olmuştu. En kötü değişiklik, babama sürekli saldırması, onu iğneleyip, üzmeye çalışmasıydı. Sanırım, evden uzak olduğu sürede, babamın başka bir kadınla ilişkisi olduğundan kuşkulanıyordu. Annemin kuşkuları ölümcüldü. Öyle ki, olmayan şeylere inanır, ardından sanrılar içinde kıvranır, kendini yer bitirirdi. Böyle olduğu için mi hastalanmıştı, yoksa hasta olduğu için mi böyle davranıyordu, hiç anlamazdım.

Ünzile pek sevmezdi annemi. Yine de hakkında tek kötü laf etmemek için sonuna dek direnmeye kararlı olduğunu bana kanıtlamıştı. Oysa annem, Ünzile'yi uluorta azarlardı. Halbuki onu köyden bulup getirten, annemdi. Belki de ikizlerden birinin kendisini düş kırıklığına uğratması, korkak, silik ve başarısız olması annemi perişan etmiş, o zamandan beri hastalanmıştı. Sonra da bu kötü ikiz kadar, onu çok seven Ünzile'den de soğumuştu, kimbilir...

Ben değilim. O mektubu yazan ben değilim.
Kesinlikle haberim olmadı o mektuptan.
Lütfen gelmeyin üzerime, yalvarırım. Lütfen!

Evdeki cehennemin alevleri sokaklara taşmaya, öbür evlere sıçramaya başladığında, hastane dönüşünden bir yıl kadar sonra, annemle babam boşandılar. Babam, ben ve Ünzile ayrı bir eve taşındık. Annem Sezin'le beraber, eski evimizde kaldı. Çünkü annem Sezin'den ayrılamaz, bana katlanamazdı.

Yeni eve taşınır taşınmaz, babam, bana yıllardır hep istediğim şahane bir armağan aldı. Beyaz, küçük bir kedi yavrusu. Annem, havyanları sevmezdi. Korkardı onlardan. Bu yüzden, bir kedinin düşünü kurmaktan bile caymıştım.

Kedi yavrusu, tam istediğim gibi, tostoparlak, nazlı, sevilmekten hoşlanan, yumuşacık ve sımsıcak bir dişi bebekti. Ona ne ad koyacağımızı Ünzile'yle uzun uzun düşündük. Ben, kediye Küçük Ünzile adının yakışacağına inanıyordum, ama Büyük Ünzile çok kızdı buna.

— Tövbe de güzel kızım, çarpılırsın sonra. Manasını felan bilmiyorsak da mübarek bir addır Ünzile. Hem hayvanlara insan adı vermek günahtır!

Kedime bir hayvan adı koymak fikri böyle oluştu. Ona hangi hayvanın adını vereceğimiz sorusu günlerce kafamızı kurcaladı. Babam, ilk Türk fili 'Mohini' adında ısrar ediyordu. Mohini, Hint dilinde 'bir tanem' anlamına geliyordu. Ünzile'nin seçimiyse, biz çocukken hep birlikte çizgi filmini izlediğimiz 'Mobidik'ti. Ondan, 'boncuk', 'tekir', 'kartopu' gibi bir öneri beklememeyi öğrenmiştik çoktan. Ben, 'Kıtmir'de direniyordum. Yedi uyuyanlarla birlikte iki yüz dokuz yıl uyuyan köpeğin adıydı bu.

Yaz tatilinde Efes'te 'Yedi Uyuyanlar Mağarası'nı gezip, dini inançlarından ötürü Roma İmparatoru'ndan saklanan yedi genç adamın efsanesini öğrendikten beri, sevdiklerini yalnız bırakmamak için onlarla birlikte uyuyan bu köpeğe tutkusal bir yakınlık duymuştum.

Kedimin adı Kıtmir oldu. Hâlâ öyledir.

Sezin'le aynı okulda, aynı sınıfta okuduğumuz için yine her gün görüşebiliyorduk. Ama akşamları evdeki yokluğu apaçık hissediliyordu. Bu boşluktan etkilenmemem için zavallı Ünzile, nefes almadan uğraşıp, didiniyor, bir eksiğim kalmasın diye canfeda koşturuyordu. İyice üzerime düşmüştü. Öyle ki, hazır triko giymemin bana annesizliği çağrıştıracağını düşünerek, rengârenk el örgüleri sardı o kış boynuma. Sevgi nakışlı, sımsıcak, yumuşacık. Yemekten önce abur cubur yemek istediğimde, buzdolabını açık unuttuğumda, iştahsız olduğum için kahvaltı etmediğimde eskisi gibi kızmıyor, sitem etmiyordu artık.

Sezin yine derslerinde başarılı, yine canlı ve coşkuluydu. Annemle ilgili çok şey anlatmıyordu ama, yıllar önce hastalanıp, garip biçimde ölen anneannemizin, intihar etmiş olduğunu ağzından kaçırmıştı. 'Büyük Teyze' dediği, annemizin bir akrabası, yakınlarda, bizim eski evimize taşınmıştı.

> Yine de o mektuptan hiç haberim olmadı!
> Bildiğim bütün güzellikler üzerine yemin ederim.
> Rahat bırakın beni. Ben yazmadım o mektubu!
> Yazmadım.

Mektubu bulduklarında on altı yaşımdaydım. Ancak bir yıl sonra haberim oldu. Lise sona geçtiğim yazdı. Sezin gibi 'iftiharlık' bir onur öğrencisi olamadım hiç. Sınıfta da pek fark edilmez, sessiz, ama derinden, ortalama notlarla getirirdim yıl sonlarını. Bir tek psikolojiye ilgi duyuyordum. Psikoloji öğrenirsem, annemi ve kendimi anla-

mak olanağı bulurum umudu belki... Annemle yakın olma şansı belki de... Bilmiyorum.

Kıtmir ilk kez hâmile kaldığında, babam, Seçil'le tanıştırdı bizi. Bizim eve yemeğe davet etmişti onu. Bu davetlerin sayısını aklımda tutamaz olduğumda, Kıtmir kısırlaştırılmış, yavrularından biri de Seçil'in evine yerleşmişti bile.

Seçil, babamla meslektaş, kırmızı saçlı, gözlüklü bir kadındı. Babamdan tam sekiz yaş küçüktü. İlk günden beri, hepimize önyargısız yaklaşan, ama yakınlık çizgisini hiç değiştirmeyen, ne zaman şaka yaptığını bir tek babamın anladığı, neşeli, özgüvenli bir tipti. Beni sevip, sevmediğini bilmiyordum, ama babamı çok sevdiğini hemen anlamıştım. Babamsa, Seçil'in yanında çok mutlu görünüyordu.

Seçil, Kıtmir'i özgün kokusuyla, Ünzile'yi güzel yemek pişirdiğini kanıtlayışıyla, Sezin'i de çok yönlü bilgisi, anadili gibi konuştuğu üç yabancı dille kazanmıştı. Babamla ilişkisi, çok yakın iki arkadaşınki kadar dostluk dolu, birbirinin mimik ve gizlerini yıllardır bilen iki kardeşinki kadar içli dışlı, henüz tanımadığım sihirler taşıyan kadın-erkek aşkının kıvılcımıyla coşkuluydu. Birbirlerinin yarım sözlerini ve şakalarını havada yakalayıp, tamamlamaya bayılıyor, annemle babamda hiç görmediğim kahkaha dolu, sır bakışları paylaşıyorlardı.

Seçil, bizim evimize taşınmaya hiç heveslenmedi. Daima kendi evinde yaşadı ve bunun kendi seçimi olduğunu ince ince vurguladı.

Yazmadım diyorum size. Ben yazmadım
Aylarca haberim bile olmadı o mektuptan
Vallahi ben yazmadım!

Mektubu bulduklarında hepsi çok telâşlanmış, şaşkına dönmüş, deliler gibi koşturmuşlardı. O günü anımsıyorum, ama nedeninin ben ve o meçhul mektup olduğunu bilmiyordum. Ancak bir yıl sonra... Böyle önemli, yaşantımı bunca etkileyecek o mektubun varlığını, koskoca bir yıl sonra öğrenebildim.

Ünzile, Seçil'in adını bir türlü öğrenemedi. Uzun süre, 'şu babanızın kızıl saçlısı' dedi, sonra da Çisil diye bir şey uydurdu. Seçil de bu yeni adı sevince, Ünzile onu 'babanızın Çisil'i diye ünler oldu.

— Şu babanızın Çisil'i çok yaman çıktı kızlar. Hem babanızı, hem sizleri ve Kıtmir'i, hem de beni memnun etmeyi iyi biliyor kehkeşan. Önceleri kızıl saçlı diye korktumdu. Uğursuz felan diye... Öyle derler bizim oralarda. Sonra da, gelip eve yerleşecek, hanımlık taslayacak diye... Akıllı kızmış hani! Yine de... o kadar tahsili, diplomayı neyleyim ben, bir Ünzile'nin anlamını bilemedikten kelli...

Seçil'le benim aramda sessize yapılmış bir anlaşma uyarınca, mesafeli bir anlayış sınırı çizilmişti. Yalnızca Ünzile, Sezin ve Kıtmir'e açabildiğim yüreğimin yabanıl sancısını anlamış gibi, ısrarsız, saygılı bir mesafeden, hiç zorlamadan ve hırpalamadan ilgileniyordu benimle. Serin ve yapmacıksız. Bizleri değil, babamı sevdiğini ve seçtiğini, ay-

nı konuda özgür olduğumuzu süslemeden belirterek. Beni rahat bıraktığı için ona minnettardım.

Hayır, ben yazmadım.
Aklıma bile gelmedi. Şerefim üzerine yemin ederim.
O mektuptan bir tek benim haberim yoktu!

Her şey, onlarla birlikte tatile çıkmayı kabul edişimle başladı. Belki de bitti... Babam, Seçil'le yapacağı dört günlük tatile beni de davet etmişti. Sezin'in tiyatro kursları vardı, gelemiyordu. Önce hiç istemedim. Seçil'le babamın baş başa kalması gerekirdi, ne de olsa yeni âşıktı onlar! Ama Ünzile bile, biraz açılacağımı, dört günde Çisil'i rahatsız etmiyeceğimi söyleyince, azıcık heveslendim galiba. Kabul ettim. Yazlık eşyalarımı küçük bir çantaya doldurdum. Yıllardır ilk kez kavgasız, cinnetsiz bir tatil yapacağımızı düşünüp, heyecanlandım. Pek sevinemedim yine de. Keşke annem de olabilseydi, ama Seçil gibi olabilseydi diye belki... Hüzünlendim. Hüznün gölgelemediği bir sevinç yaşamanın tadını hiç bilemem ben. Hiç bilmedim.

O sabah erkenden, yola çıkmadan az önce telefon çaldı. Valizini arabada bırakıp, bizimle kahvaltı eden Seçil, babamla konuşuyor, çantamı son kez kontrol eden Ünzile tatilde nelere dikkat etmem gerektiğine dair uzun bir yasak listesi veriyordu. Ağzında kahvaltı lokmasıyla telefonda konuşan babama önce hiçbirimiz dikkat etmemiştik. Ama telefonun sesi hiç kesilmiyordu. Kapanınca, yeniden çalıyordu. Sert bir tonla, kısacık konuşan babam, dört beş kez art arda çalan her telefon zi-

liyle daha da öfkelenip, karşısındakini azarlayınca, hepimiz ona bakmaya başladık.

— Ağlamayı kes lütfen! Saçmalıyorsun ama!... Annemle konuştuğunu hemen anladım. Kimbilir yine ne olmuştu, ya da annem öyle sanıyordu...

Kıtmir'le vedalaşmak için odadan kaçtım. Geri döndüğümde üçünün de bana bir tuhaf baktığını sezdim. Babam, Seçil ve Ünzile. Üçünün altı gözü üzerimdeydi. Bakışları başkalaşmıştı sanki.

Arabaya binip, yola çıktığımızda, arkamızdan maşrapayla su döken Ünzile'nin neden öyle çılgınca ağladığını hiç anlamadım. Dosdoğru güneye gideceğimiz yerde, önce eski evimize gidip, biz Seçil'le arabada beklerken, merdivenlerde babama sarılarak ağlayan annemin tavrını yeni bir kıskançlık krizi olarak değerlendirmiş, Seçil'den utanmıştım. Annem beni hep utandırırdı. Sinirli ve keyifsiz olduğunu gizleyemeyen babam, arabayı çalıştırırken, Sezin aşağıya inmiş ve bana sımsıkı sarılarak, kendime çok dikkat etmemi tembihlemişti sıkı sıkı. Sezin'i daha önce hiç böyle hüzünlü görmemiştim.

Dört günlük tatil boyunca babam ve Seçil o kadar üzerime düştüler, bana öyle bebek muamelesi yaptılar ki, onlarla gittiğime, gideceğime bin pişman oldum. Ne doğru dürüst başbaşa kaldılar, ne doya doya eğlendiler, ne de birlikte uyudular. Seçil, benim babamla aynı odada uyumamın hoş bir değişiklik olacağını söyleyip, tek odaya kendisi yerleşti. Babam da hiç itiraz etmedi. Eve dönmeyi dört gözle bekledim.

O tatilden sonra her şey ve herkes değişti. Kıt-

mir, benden kaçar, yanımda huzursuzlaşır oldu. Ders çalışırken, televizyon izlerken, duvarları seyrederken, Ünzile'nin korku ve üzüntüyle üzerime akan bakışlarıyla ağırlaşıyordum. Babam gündüzleri işinden sık sık eve telefon edip, benimle konuşur olmuştu. Seçil, daha az geliyordu bize. Sezin, o hayran olduğum neşesini yitirmiş gibiydi. Okulda hep yanımda olmaya özen gösterip, arkadaşlarıyla eskisi kadar ilgilenmiyordu. En garibi, Ünzile artık adımı hiç şaşırmıyordu. Dahası annem haber yollatıp, beni evine yemeğe, yatıya davet ediyordu. Annem!...

Hiçbir şey anlamıyordum. Düşünüyor, uğraşıyor ama çözemiyordum. Ne olmuştu, ne yapmıştım ve neden kimse bana bir şey söylemiyordu. Yoksa annem gibi kuruntulu, sanrılı biri mi oluyordum ben de?... Tanrım sen beni koru! Lütfen koru beni... Annem gibi olmak istemiyorum... İstemiyorum!

Durup dururken ağlama krizlerimin sayısı artmaya, annemin evinden ayrılmamızla başlayan iyimserliğim tavsamaya, büyüyüp, yetişkin olma umutlarım solmaya başladı. İçimdeki isteksizlik, karamsarlık ve kuşku, amipler gibi çoğalıyordu. İsteksizliği, karanlık bir perdenin üzerine düşmüş korkunç bir gölge karamsarlığı, gri bulutların bilerek oluşturduğu çok boynuzlu bir şeytan figürü, kuşkuyu da koltuk altlarımdan fışkıran pis bir koku gibi somutlaştıran sancılı, uzun bir dönem yaşıyordum. Artık Ünzile'den başka kimse yaklaşamıyor, dokunamıyordu bana. Ne Sezin, ne Kıtmir, ne de babam.

Mektubun varlığını tamamen tesadüf eseri olarak öğrendim. O yıl sınıfta kalmış, Sezin, üniversiteye başladığında, ben lise son sınıfı yeniden okuyordum. Bana bakarak sık sık ağlayan Ünzile bir gün ağzından kaçırdı, hiç istemeden, bilmeden, döküldü ağzından. Hiç istemeden, hiç...

— Ah benim güzel kızım, ah can evladım, ah benim güleryüzlüm, neden üzersin şu Ünzile'yi, ne diye yer bitirirsin gencecik bedenini böyle? Neden, yaşamayı, sevdalanmayı, eğlenmeyi değil de ölümü düşünür, öyle deli mektuplar yazarak zehir edersin, dünyamızı...

— Mektup mu?

— Eyvahhh... Ne dedim ben şimdi... Hay tutulaydı çenem de söylemez olaydım... Hay geveze ihtiyar kadın, hay adının mânâsını kurtlar kuşlar, bilmez, zevzek Ünzile seni!...

Bir mektup? Ölüm mektubu? Ben mi yazmışım? Kimin ölümü?... Evet, karamsar ve isteksiz olduğum doğru ama... ölümü düşünmedim hiç. Kendi ölümümü hiç aklıma getirmedim. Daha on sekiz bile değilim...

— O mektubu annen odasında bulalıberi, bizde ne iştah kaldı, ne de şevk. Yaktın ciğerimizi en derinden ceylân bebem. Bir yılı çoktan geçti, her gece gelip, nefesini dinlerim, kendine kıyacaksın diye yaprak gibi titrerim.

Annem mi bulmuş? Benim hiç görmediğim, tek satırından haberim olmayan, intihar mektubumu annem mi bulmuş?

— Hepsi geçer sülün kızım, Allah kulunu zorda bırakmadan yetişmez, Hızır Allehüyselâm'ı

yardıma yollamaz. Kolay mı anasız büyümek? Çok bunaldın biliyorum, ama az kaldı çiçek kokulu, badem gözlü evladım. İnşallah, helâl süt emmiş bir kısmetin çıkar da, çoluk çocuğa karışır...

Benim el yazımla, benim ağzımdan, benim intihar mektubumu bulan annem...

— Vallahi anneni bile korkutmuşsun, bak seni ne çok seviyormuş ki, perperişan oldu kadın. Hem bize yük olduğunu düşünmek de neyin nesi öyle? Nasıl düşünürsün bunu a benim sürmeli cerenim!...

Ben mi yazmışım o mektubu? Hayır, yemin ederim haberim yok, hiç bilmiyordum...

— Babanın Çisil'i, senin o mektubu yazdığına bir türlü inanmıyor nedense. Hiç kabullenmedi. "Sezen o mektubu yazamaz!" diye diretir durur, ama baban gözleriyle görmüş el yazını.

Annemin odasına hiç girmezdim ki... Ünzile'nin zoruyla, annemin davetlerini kabul edip, eski evimize birkaç kez gittiğimizde, tuvalete bile girmemeye özen göstermiştim. Vallahi ben yazmadım, haberim bile olamadı! Ama onlar... Seçil dışında hepsi inanmıştı bir intihar mektubu yazdığıma. Kolaycacık, çabucak. Belki de benden hep böyle bir şey bekledikleri için, rahatça, zorlanmadan... Belki de benden bekledikleri?

Aylarca o mektubu yazanı aradım. Benim yerime intihar mektubu yazıp, annemin evindeki odasına bırakan kişiyi kovaladım. Sezin ne zaman açsam, ustalıkla konuyu değiştirdi. Geçmişte kalan şeyler onu ilgilendirmiyordu. Ünzile'nin iki

yılda aniden yaşlanan yüreği bu tartışmaya dayanmıyor, hastalanıyordu. Babam, zamanın bütün yaraları sardığına kesinlikle inandığı için, hiçbir şey olma 'mış gibi' yi oynuyordu. Seçil'le konuşmaya çekiniyordum. Annemse çok içiyordu. Gözlerinin altı simsiyah olmuş, dişleri nikotin sarısına boyanmıştı. Boynu ve ağzının çevresi kırışıklarla donanmıştı. Sanki son iki-üç yılda tamamen çökmüştü. Annemden korkuyordum. Hem kendisinden, hem yaptığı resimlerden, hem de ona benzemekten...

O yıl liseyi bitirdim ve ilk tercihim olan psikolojiye kaydoldum. Biraz heyecanlı ve umutlu sayılırdım. Ama Üniversite yaşamı, beklediğim hiçbir değişikliği getirmedi bana. Yine çekingen, pırıltısız ve yalnızdım. Pasteldim. Bana yaklaşanlardan kaçıp, saklanıyor, sonra da acı çekiyordum. Benim değil, düzenli tuttuğum notların ve bildiğim yabancı dilin peşinde olduklarını düşünüyordum. Ama asıl saplantım o mektubu benim yerime yazıp, annemin evine bırakan kişiyi bulmaktı. Belki de artık tek amacım, tek yaşama nedenim bu olmuştu! Hayatta hırsla yaptığım tek şey! O mektup!

Bulamadım. Ertesi yıl da bulamadım. Beni öldürerek, kendinden kurtulmak isteyecek kişinin yakınlarında dolaştığımı bile bile... Soluğunu ensemde duyarak... Beni ölümün soğuk dokunuşuyla damgalıyanı... Bana baktıkça, aynaya bakmış gibi üprererek kendisinden nefret edeni... Beni hep ikizimden ayıranı...

Bulamadım. Bile bile... Döne döne... yana yana...

Sonra yazdım.

Ben yazdım.

Bu kez gerçekten ben yazdım.

Benden beklenen mektubu yazdım.

Öykünme mektuptan üç yıl sonra, aslını ben yazdım.

"Sonunda gidiyorum.
Kimsenin suçu değil.
Bu kez mektubu gerçekten ben yazıyorum.
Artık tamamen gidiyorum.

Sezen
(İkizlerden biri.)"

Onu Ünzile buldu.

Başında ağıt yakıp, dövünmeye başladı. Hâlâ doktordan kızını iyileştirmesi için bir umut dilenen babasını yatıştıran Seçil, sık sık gözyaşlarıyla koltuğa yığılıyordu. Kimsenin anlamadığı bir şeyler mırıldanarak, çılgınca sigara içen annesi, genç kızın cesedi başında ciyak ciyak miyavlayan beyaz kediyi odadan atmaları için, evi dolduran akraba ve komşulara bağırıp duruyordu. Evin içi yoğun kolonya, bitmiş yaşam ve keder kokuyordu.

Bir hafta sonra, bütün eşyasını ve anılarını küçük bir bavula doldurup, tüm ısrarlara karşın köyüne dönmekte direnen Ünzile'yi yolcu eden babası sordu:

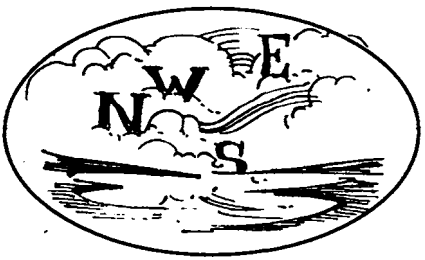
— Ona en yakın sendin Ünzile. Belki sen bilirsin? Sezen o mektubu niçin 'ikizlerden biri' diye

imzalamış acaba? Artık çok geç bile olsa, kızımın kapalı dünyasından bir ışık yakalamak istiyorum, anlıyorsun değil mi?

Ünzile, derdinden kahrolarak, ağlamaktan kurumuş gözlerini kıstı:

— Sezen kızımın bir oyunuydu Bey! Aramızda bir şakaydı bu. Ceylân kızım, hep bir ikiz kız kardeşi olduğunu kurar, adını Sezin belledığı bu ikiziyle yaşardı. Beni şaşırtmak için bazan Sezin olurdu, bazan da Sezen. Dedim ya, çocukluğundan beri aramızda kıskançlıkla sakladığımız bir sırdı bu. Artık bilseniz ne yazar, bilmeseniz ne yazar? Güzel gözlü, bahtsız yavrumun yalnızca bir oyunu, can yoldaşıydı, ikizlerden biri.

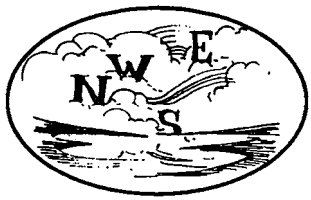
Yaz' 92- İzmir.

Bütün K Harflerinden Uzak

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

BELONGS TO
KANTOR TEAM

M.B ve E. için.

Okurlardan üç tanesi için özel not:
Bu öykünün QUEEN topluluğunun "These are the days of our lives" adlı şarkısı dinlenerek okunması önerilir.
Ve o şarkı şöyle biter:

"Yaşantımızın ne günleriydi onlar,
Kötü şeyler ne kadar azdı,
Bütün o günler geçip gitti şimdi
Ama geriye bakınca bulduğum
Bir şey hâlâ geçerli
O da sizleri hâlâ sevdiğimdir..."

Kaçanlar hep adada buluşmayı umut ederler.
Kaçış-ütopyalarının merkezidir ada.
Ada: Etrafı yerüstü ve yeraltı sularıyla çevrelenmiş kara parçasıdır. Dört tarafında su barikatları...

Güçtür adadan bir yerlere ulaşmak çabucak.

Çabucak bir yerlere ulaşmak güçtür adadan.

Hemen, öylece...

Tersinden okununca; herkesin hemen ulaşamayacağı uzak ve ırak bir adrestir ada.

Dingin, huzurlu, özlenen...

Ya da böyle olduğu sanılır. Hep böyle olması beklenir.

Umut dolu bir sözcüktür 'ada'. Herkese vaadettiği bir şeyler vardır, olmuştur, olmaktadır. Olacak mıdır peki? Yakında, kaçmayı umut edecek bir ada kalacak mı yeryüzünde? Çok yakında?

Gerçeküstücü ressamlar, ada resmederler.

Ütopya yazarları bir ada yaratıp, uykusuz gece ve gündüzler pahasına sayfalarca yazarlar üzerine. Dahası, bunları okuyanların çıkacağına inanırlar. Oysa paylaşmak gereksinimi, yalnızca bir saflık belirtisidir yaşlılar için.

Kaçmak, uzaklaşmak, saklanmak, en çok da yalnız kalmak!

Kaçış, ille de sevilmeyen, istenmeyen, lezzetsiz, sevimsiz ve despottan olmaz her zaman.

Kaçış, en çok sevilenin karşı kıyısına geçmektir kimi zaman.

Kaçmak, en güzelden soluklanmak anlamına gelebilir bazan.

Kendinden kaçmaya çalışanlar olduğuna dair söylentiler bile duyulur zaman zaman.

Benim gördüklerimse, gençten üç insanın büyük 'K' harflerinden kısacık kaçış öyküsüyle bağlantılı, oldukça garip bir durumdu.

Bu çocuklar, otuz yaşlarının filanca yılında yaşıyorlardı. Otuz iki, otuz dört belki. Otuzlu yaşlar, benim gibi doksan bir tane dolunay yaşamış birisi için hâlâ çocuk sayılır.

Bunlar, iki erkek, bir kız; adları artık aklımda tutamıyorum pek. Emre, Merter ve Belkız olsun diyelim.

Küçük bir barda buluştular. Daracık, önemsiz bir sokakta, hiç ilgi çekmeyen iki dükkânın ortasında, biraz salaş, biraz da özensiz sayılacak, küçük, bol sigara dumanlı, gaz sobalı bir bar. Soğukça bir gündü. Akşam çökmeden karanlığın bastığı o mevsim işte. Soğuktan korunmanın bir yolu bulunur da, karanlık daraltır insanın yüreğini. Hiçbir yapay ışık, sevinçli bir günışığının insancıl gücüyle yarışamaz. Ve mum ışığı yalnızca geceleri gerçektir.

Merter bira ısmarladı. Öbürleri beyaz şarap. Sürekli gülüyorlardı. İlk gençliğin umursamazlık ve sonsuzluk renginden uzaktı gülüşleri. Mutlu olmanın rahatlık dolu keyfiyle, sinirleri boşalmanın rahatsızlık dolu hüznü arasında hızla inip çıkıyordu kahkaha göstergeleri. Belkız'ın gözlerinden yaşlar aktı akacak, ağzı gülmeye tutsak olmuş, kapanmıyor, Emre gümbür gümbür yuvarlanan bas kahkahalarını istese de alçak bir tona indiremiyor, Merterse, sessizce gülümseyerek, eşlik ediyordu. Merter'in bir 'eşlik eden', öbür ikisinin de birer 'eşlik edilen' olduğunu daha sonra anlayacaktım.

Beni fark etmediler.

İlk anda pek ayrımına varılacak birisi sayıl-

mam. Kaldı ki, bu üçünün kendi dışlarındaki dünyaya kapıları kalmamıştı.

Eğlenmekle, rahatlamak ne denli örtüşür diye merak eden biriyim. Bu, her olayda farklı bir grafik çizse de, o akşamın yanlış karanlığında üçünün arasında tamamen örtüşüyordu.

Birkaç meze ısmarladılar. Lezzetin ve kokuların çok önemli olmadığı bir saatte yaşayanların tümü gibi yalnızca atıştırdılar. Onların, bir kaçış heyecanı yaşadıklarını ve yalnızca bunu önemsediklerini kendi tenimde duyar gibi irkildim. Heyecan irkiltmezse, sahtedir!

Konuşmalarını dinlemek istemiyordum. Başkalarının konuşmalarını dinlemeyi hiç sevmem, ama beden dilini okumaya bayılır gözlerim. Her bedenin ayrı bir dili, ayrı bir tarzı vardır ki, bu, konuşan dilden daha güçlüdür çoğu kez. Beden dilinin saklanacak hiçbir sözcük gölgesi de yoktur. Beden dili okumayı öğrenmek yıllar alır. Doksan bir dolunay yaşı kadar sürebilir kimi zaman, bazıları son nefeslerinde söker okumayı, bebekken başarır dahiler... Ben geç öğrenenlerdenim.

Yan masada oturan üç kişinin beden dillerini okuyarak, yıllar önce ve şimdi nasıl birileri olduklarını, biraz daha emek verince de, gelecek yıllarda hangi yollarda yürüyeceklerini beş aşağı, beş yukarı anlamam pek güç olmadı. Yaşlı olmanın da avantajları vardır.

Zaten bilinen anlamda konuşmuyorlardı. Adına gülmek de denebilecek, taşkın, gürültülü kahkahaları arasına serpiştirdikleri, üçünün dışında hiç kimseye bir anlam ifade etmeyen harfleri bir-

birlerine atıp tutuyorlardı. Bu harf cimnastiği, bir yakartop, bir yastık oyunu gibi eğlendiriyordu onları. Bir harfi eğip, büküyor birbirlerine fırlatıyor, başına harf düşen, gülerek yeni bir atağa geçiyor, başka bir harfi atıyordu öbürlerinin üzerine. Büyük A'lar, B'ler Y'ler, küçük ç'ler, d'ler, i'ler... En çok K'lar. Bol bol 'K' harfleri... Büyük 'K'lar: K, KK, K, K, KK, K, K, KK, K, K, K, KK, K...

Bu sırada kimsenin onlara dikkat etttiğini sanmıyorum. Aslında kimse kimseye pek dikkat etmez pek. Küçümsediğinden, zaman kıtlığından falan değil. Dikkat etmek, emek isteyen bir iştir. İnsanlar 'emek'lerini daha değecek bir/ine/şeye sağlamak için de dikkatsiz değildirler. Yalnızca, emek vermekten hoşlanmaz insanların çoğu. Hepsi budur. Aslında hepsi budur!

Peynirin yerini, zevkle süslenmiş meyve tabakları aldı masada. Böyle salaş, böyle öğrenci tipi bir barda, bunca özenli servis beni sevindirerek şaşırtıyordu. Onlarsa kendi dışlarına tamamen kapalı, ama ne içki, ne harf cimnastiği, ne de kahkaha tempolarını hiç düşürmeden sürdürüyorlardı oyunu.

Emre, iri yarı bir çocuk. Şişmanlamaya eğilimli. Yaramaz, muzır bir ifade, günboyu yüzünün arkasına saklanmaktan yorulmuş olmalı, tamamen açıkta dolaşıyor şimdi. Üzerinde zorla giyilmişliği besbelli lacivert bir takım elbise. Ama ne gravatı, ne de gömleği hoşnut Emre'den. Yanlış giysiler, yanlış insanla üst üste gelince oluşan acıklı resim, usta bir ressamın elinden çıkmışcasına tam yanımdaki masada oturuyor. Kendine uymayan,

kendininse hiç uyamadığı bir işte çalışmanın sıkıntısı çökmüş avuç içi çizgilerine. Otuzlu yaşlarla insanların çoğunun kendi kendini mahkûm ettiği sorumluluk + zorunluluk zinciri sıkıyor ayak bileklerini...

İçinde ertelenmiş coşkuların çığlıkları, ben duyuyorum, Merter ve Belkız duyuyor, kendisi duymaya cesaretsiz henüz.

Eski bir YAZın sevincine susamış gözleri...

Merter, ufak tefek, mavi gözlü, kumral bir genç adam. Pilot olup, göklerde gezinmek isterken, boyunun gerekenden iki, ama yalnızca iki santim kısa bulunması nedeniyle, son anda yere konmak zorunda kalmış bir gökkuşu. Ayakları nerede olursa olsun, yüreği hep havada. Her uçak sesinde havalanıyor ruhu, bir türlü inmiyor gövdesine. Birbirinden kopuk bir gövdeyle, bir ruh olarak yaşıyor çoğu kez. Yoruluyor bedeni yalnızlıktan, sıkılıyor, küsüyor ruhu, yerde kalan bedenine...

— Bakın bu eski bir Dakota, iki motorludur bunlar!

— İşte bu ses bir Piper'a ait!

— Bir jet uçuyor, dinleyin... Motoru Rolls Royce olmalı...

— Ah şu uçan şahane şeye bakın! Benim büyük aşkım Cessna bu!

Uçan her motoru tanıyor ve tanımlıyor. Belki de tanımış gibi yapıyor. Her iki durumda da çevresindekilerin yüreğini burkuyor. Çünkü gerçekten her uçağı tanıyorsa, bu konuya çok emek vermiş, tanımadan uyduruyorsa, öğrenmeye nece

hevesli olduğu anlaşılıyor ki, her ikisi de yeterince hüzünlü çağrışımlar yüklüyor insana...

Çok sigara içiyor. Harf oyununda ve gülme yarışında hep bir 'eşlik eden' O. İçtenlikle destekliyor öbür ikisini. Doğuştan utangaç ve iyi yürekli. Sevecen, daima yardıma koşan, bütün 'Sevgili Dostum' başlıklı kartları almaya mahkûm. Yaşamı boyunca 'iyi'den başkası olamayacak Merter biliyor ki, böyle varoluşundan sıkılsa da, hiç çâresi yok. Bu onun doğası!

Eski bir YAZın sevincine susamış yüreği.

Belkız, minyon bir genç kadın. Burnunun ve yanaklarının üzeri yaramaz çillerle süslenmiş. İlkgençlik yıllarında bunları dert ederdi, seviyor çillerini artık. Farklılıkların ayrıcalıklı güzelliğini, ilkgençlikte yakalayamaz çoğumuz. Kırmızımsı kumral, kısa saçları var, hep bir genç kız tipinde yaşayıp, öyle yaşlanacak besbelli. Elli yaşında bile ergenlik çağı giysileri satan dükkânlara girip, renkli kazaklar, kadife pantolonlar, süet botlar satın alacak. Hintişi yelekler ve aynalı eteklerine rağmen pek yadırganmayacak o tılsımlı tiplerden. Satıcı kızların, bazan hayranlık, sevgi, çoğu kez de yadırgayan bakışlarına hiç aldırmadan; 'giysi zevkinin bir zaman dilimine kilitlendiğini' söyleyecek, kıkır kıkır gülerek.

Sigara içmiyor. Çocukluğundan beri tatlı bağımlılığı var. Her çeşit tatlıyla baştan çıkması olası. Herhangi bir yerde, saatte ve ruh durumunda, içinde şeker olan herhangi bir yiyeceği hayal etmesi ve onun hakkında ya çevresindekileri acındıracak bir özlem baladı ya da, hemen herkesi

tahrik edecek bir lezzet şahaseri yaratması onu tanıyanları hiç şaşırtmıyor. Her iki halde de işin sonu mutlaka tatlıya bağlanıyor; ya onun süreğen tatlı bunalımına acıyarak, ya da aynı şevhetle tatlıya aşererek... mutlaka bir tatlıcı, ya da tatlı bulunuyor.

Serüvencilik genlerine kodlanmış bir kez. Kendini terbiye etmek için sık sık işkence ediyor ruhuna ve bedenine. Olmuyor tabii. İnsan karakterini yaşar işte.

Kocaman gözleri var; biri ciddiyetle, öbürü muzırlık pırıltılarıyla, dengesizliğin şaşıla(şa)cak güzelliğinde bir güven veriyor.

Eski bir YAZın sevincini özlüyor yüreği.

Bütün bunları bilmiyorum. Çoğu kez kendimin bile yabancısıyım ben. Aynı barda, küçücük yan masada oturuyor, emek verip, dikkatle izliyorum onları. Kuruyorum bir yandan da. Kuruyorum basbayağı! Nedenim çok basit. İnsan denen mucizeye tutkunum. Tuhaf gelebilir belki ama, o karmaşık, o yaratıcı ve güçlü organizmaların her birinde apayrı yaşanan serüvenin, kolaycacık ilkel, bayağı ve birbirinin çok benzeri zavallı öykülere dönüşme hüznünü seviyorum galiba.

Beri yandan tanıdığım, çok eskiden, iyi bildiğim birilerini anımsatıyor bu üçü bana. Pek sevdiğim birilerini...

Belki de üç kardeşler.

Belki bir karı-koca, öbürü de birinin kardeşi.

Belki üç arkadaş.

Belki hiçbiri değil.

Eski bir YAZın sevincini böyle yürekten özlemelerine bakılırsa, onlar ancak has çocukluk arkadaşı olabilirler. Bence en uygunu da bu. Üstelik öbür senaryolarda bir eşleme yanlışı yapma şansım daha yüksek. Zaten eski bir YAZın sevincini hâlâ tutkuyla özlemek, yalnızca çocukluk arkadaşlarının ayrıcalığıdır. Eski âşıklar, geçmişteki YAZları hüzünlü bir özlemle anarlar.

Çok da güç değil, o YAZı pekala hissedebiliyorum.

Sıcaktı.

Sıcak, çok sıcak, uzun ve tekdüze bir yazdı.

Filanca yıldır yaşanan o en sıcak YAZlardan biri.

Çok sıcaktı.

Herkes bunalıyordu.

Boş okullar, yarı dolu işyerleri, sıcaktan sünmüş parklar, terli ağaç altları ve canı sıkılan eviçleri...

Her sabah uyanıp, bir nefes serinlik için camları açmaya koşanlar, zaten geceler boyu açık bıraktıkları bütün pencerelerde sıkışıp kalmış, sıcak ve kalın hava duvarına çarpıp, umutlarını yitirmekten yorgun düşmüşlerdi.

Sıcaktan yorulmak, öbür yorgunluklara hiç benzemez. Sevinçleri, düşgücü, cansuyu, dokuları kurur insanın. İstese de kımıldatamaz kolunu bacağını. Sıcağın insafsızlığı, soğuktan daha sadistçedir. Acı çektirerek, bezdirerek, sündürerek yorar insanı.

Soğuk mazohisttir, tabii en çok kendine zarar verir. Farfaradır, adını kötüye çıkartmak için buz

buz bağırır. Kış uykusuna yatacaklara çok önceden işaretler yollar. Kalleşlik edemez, dobradır. Soğuk duygusaldır.

Sıcak tutkusaldır. Sıcak sinsidir; gülerek yaklaşır, güvenini kazanır insanların. Önce yumuşak ve dostçadır. Yavaş yavaş hararetini artırır ve o zafer gününde, artık gücünün doruğunda teslim alır onları. Sonra hiç acımaz, hiç insaf etmez. En değerli inançları bile eritmek için tutkuyla yanar, tutuşur. Sıcağı en çok yılanlar ve akrepler sever.

Deniz, göl, havuz kendi imgelerini yitirmiş, birer sıcak su deposu çağrışımıydı o YAZ.

'Soğuk duş' kavramı kötü bir şaka gibi 'hıh'latarak güldürüyordu insanı. Duştan çıkarken yeniden terliyordu bedenler. Sıcak, iri pençeleriyle tüm beklenti ve düşleri boğmaktaydı hiç ayrım yapmadan.

Yaşlılar çok sıcakta ölümü daha sık düşünüyorlardı. Bilinmez, kaçınılmaz ve sonsuz derinliğin daralttığı solukları, sıcakta iyiden sıklaşıyordu. Yeniden bir baharı, çokluk bir sonbaharı yaşamayı çekiyordu içleri. Bir sonbahar, bir sonyaz, son bir kez... İncecik dokunan, çiçeklerin ve anıların kokusunu taşıyan, serin, ipil ipil bir rüzgâr düşlüyorlardı. Azıcık soluk alabilmek için, sıcak olmayan bir nefes serinlik için özlemle doluyordu gözleri. Ölüm kokusundan arınmış, nane aromalı bir mevsim serinlik...

Çok sıcaktı.

İlkgençliğinde evlenip, hâlâ evli kalan orta yaşlılar, uzun sürmüş evliliklerin tekdüze yorgunluğunun hesabını, sıcaktan soruyorlardı.

Kadınlar, eviçlerinden bıkmışlıklarını sıcağın omuzlarına yüklüyor, sıcak bittiğinde yaşamlarından daha hoşnut olacaklarına inandırıyorlardı kendilerini. Azıcık heyecan, biraz ilgi, minicik bir gönül çelme... Belki?

Erkekler, tekdüze ev-iş yolculuklarının, havaların serinlemesiyle renklenip, şenleneceğine dair işaretler yakalıyorlardı boşlukta. Yeni, değişik, iç hoplatıcı... Belki?

Bütün leylekler yerdeyken görülmüştü o YAZ başı.

Aşklar, ateşli sevişmeler, şiddetli geçimsizlikler, doğumlar, ayrılıklar ertelenmişti. Kımıldayacak hal kalmamıştı kimselerde. Tek belirleyici ve baskın etken sıcaktı o YAZ.

Çok sıcaktı.

Kentte aynı YAZı farklı yaşayan bir tek onlardı. Birisi gecikmeli öğrenci, öbürü yurt dışından yeni dönmüş, yabancı bir yerli, üçüncüsü, bir haber ajansında yarım-günlük işinden kalan vaktiyle ilgili üç kişi.

Öğrenci olan Emre'ydi sanırım. Sanatın görsel bir dalına sevdalanan yüreğini kanatarak, teknik üniversiteden bilmem ne mühendisliği diploması almaya çalışıyordu. Yaşıtları, birkaç yıl önce işgüç, ev-bark, daha telaşlıları çoluk-çocuk denizine atlamış, boğulmamaya çabalarken, Emre ayağının ucuyla yokladığı bu denizi, yüzmek için heyecansız, fazla sığ buluyor, atlamıyordu aynı sulara. Onun aklı fikri sinemadaydı.

Değişik yaz işleri bulup, yurt dışına çıktığı yıllarda bir yol yaratıp, film setlerine gidiyor, yönet-

menlerle söyleşiler yapıyor, dergilerde sinema yazıları yazıyor, nerede, ne iş yaparsa yapsın, bütün antenleri sinemaya dönük yaşıyordu.

Bir film çekmeyi düşlüyordu. Özgün, olağanüstü, bir yedinci sanat şaheseri! Hem klasikler arasına yerleşecek, hem de yepyeni bir görsel lezzet yaratacak bir film. Hiçbir Türk filminde hâlâ çözülemeyen ışık sorununu çözecekti bir kere. Hani, mekân karardığında apaydınlık sırıtan, yüzlerce mum yandığı halde de zifiri karanlıklar içinde körleşen, gölgeleriyle düşlere sürüklemeyen, pırıltısıyla iç hoplatmayan Türk sinemasının kötü ışık kaderini değiştirecekti.

Sait Faik olmalıydı. Sait Faik'in o çok sevdiği öykülerinden bir tanesini adada çekecekti. Onun adasında. Bunuel'in gerçeküstü estetiğiyle, Fellini'nin soyut dahasının bir sentezini oluşturacak, genç bir Türk bestecisine film için bir süit ısmarlayacaktı. Süit, dört bölümden oluşur, filmi de öyle olacaktı. Sait Faik'e bir Strauss daha çok yakışırdı belki ama, Emre'nin gönlünde yerli bir bestenin başarısı için açık bırakılmış sayfalar vardı.

Metin Erksan, Bergman, Coppola, Taviani Kardeşler, Godard, Wajda ve Passolini sinemalarını kendine yakın buluyordu. Aslında Spielberg'in serüvenci kamerası da ilgisini çekmiyor değildi ama, Amerikan Sineması'na karşı kontrol edemediği bir öfkesi vardı. İnsanlar önyargısız olarak doğarlar. Yıllarca edindikleri önyargılardan tekrar kurtulmalarıysa, yeniden bir doğumu gerektirir. Kendinden doğmayı! Emre için o YAZ kendinden

doğum için erkendi, yirmili yaşlarının ilk başlarındaydı henüz.

Yabancı bir haber ajansında yarım-gün çalışan Belkız olmalıydı. Evet, yanılmıyorsam, o Belkız'dı. Asansörlere meydan okumaya bayıldığından beş kat merdiveni tıkır tıkır inip, tıkır tıkır çıkan oydu. Yalnızca asansörlere mi?...

Türk basınında çıkan haberlerden seçmeler yapıp, İngilizce ve Fransızcaya çeviriyor, teleks ve telefonla o yabancı ülkeye bu haberleri geçiyordu. Faks yaygın mıydı o sıralar? Bunu, gerçekten çıkartamıyorum. İşinin en can alıcı yanı çabuk olmak, ilk ve taze kalmaktı. Acele, kıvrak, zeki. Belkız'ın kimliğine yabancı olmayan öğeler...

Haberleri yolladığı ülke Yunanistan mı, İsrail miydi, hiç emin olamadım. Hâlâ bilmiyorum. Fakat, 'tehlikeli' ve/ya 'düşman' kabul edilen bir ülke olduğunu anımsıyorum. Bazı karanlık sokaklarda, sistematik ayak sesleri duyduğunu sık sık yineleyip, haberalma örgütünce takip edildiği korkusunu paranoyak bir kahkahayla bastırıyordu o günlerde.

'Yok canıım, takma kafana sen!' diyorlardı gülerek.

Belkız'ın tutkusu müzikti. Ortaokuldayken kendi başına tıngırdattığı gitarla, lise yıllarında yaz akşamları bahçede küçük konserler vermeye başladı. Neşeli, umutla göz kırpan, genç yaz akşamlarıydı... Parmaklarının gitar tellerine şaşılacak bir uyum gösterdiğini çoktan keşfetmiş, müziğin, gitar aracılığıyla tenine, oradan da ruhuna işleyişindeki hazzı tatmıştı artık. Müzik insanın ka-

nına bir kez girerse, hiçbir irade onu oradan sökemez; özirade dahi...

Müzikle yıkandıkça serpildi, serpildikçe ilerledi, ilerledikçe daha çok sevdi, yeniden keşfetti, gelişti. Üniversitede bir yabancı dil ve o dilin edebiyatını öğrendiği yıllarda, özel ders alarak nota okumayı da öğrenmiş, kültür merkezlerinde, kalabalıklar önünde resitaller vermeye başlamıştı. Paganini, Tarréga ve Albeniz'i cesaretle seslendiriyor, her keresinde daha az falso çalıyordu.

Kadınları, daha çok piyano ve kemanda görmeye alışan gözler, Belkız'ın gitar başarısını bir erkeğinkinden daha çok önemsediler. İnsanlar tuhaftır.

Aynı yıllarda sürpriz bir müzik bursuyla yurt dışına gitti. Bir yıl orada kaldı. İtalya'ydı sanırım. Evet, bunu anımsıyorum. Sanırım bir tek bunu tam olarak anımsıyorum: Amarcord!

Belkız'ın İtalya'yı çok sevdiğini Onu tanıyan herkes bilir. Ertesi yıl ülkeye dönüp, gecikmeli de olsa üniversiteyi bitirdi. Bütün yazlardan daha sıcak geçen o yaz, geçici olarak bir haber ajansında yarım-gün çalışmaya başladı. Önemli bir resitale hazırlanmak üzere bütün kış yalnızca gitarıyla yaşayacağı o uzun geceli aylara kendini tümden verebilmek için para biriktiriyordu. Kimseye yük olmadan ve kendi başına dimdik varolmak için... Dedim ya, insanlar tuhaftır diye, ama bazıları daha çok tuhaftır.

Belkız'ın gizliden gizliye bir beste yaptığını yalnızca Emre ve Merter biliyordu Adı: 'Ses'. Isaac Albeniz'in anısına ithaf edilmiş, tamamen Akde-

nizli; coşkulu, bembeyaz, genç ve umutlu bir parça. O yaşta şaşırtıcı gelen, kıvrımlarına Asturias hüznü, zirvelerine Granada pırıltısı sinmiş bir kompozisyon. Kendi folklörünün geleneksel motiflerini keşfetmesineyse daha zamanı vardı. Yirmili yaşlar, yadsımaya, reddetmeye ve kişilik kanıtlamaya daha yatkındır. İnsanların çoğunda, güzellik ve değer kavramları otuzlu yaşlarda öze döner, damıtılmaya, incelmeye başlar.

Hem resitali, hem de bestesi için, kendine ait zamanına çok titizleniyordu Belkız. Yaptığı işe ve kendine saygı duyan insanlar böyledir. Terlemeden, sıcaktan boğulmadan çalışabileceği tek vakit, gecenin sabahla karşılaşma arifesinde: sabahın üçünde; 03:00'de iki saat gitar çalışıyordu hiç sektirmeden. Önünde daha uzun bir kış vardı; saatlerce, saatlerce...

Üçüncüsü, İngiltere'den mi, Amerika'dan mı, Anglosakson bir yerden, elinde bir turizm okulu diplomasıyla yeni dönmüş olanı, başka kimse kalmadığına göre, Merter olmalıydı. Dört, beş yıl oralarda yaşadıktan sonra, 'eve dönünce' geçirilen kültür şokundan çıkamamıştı henüz.

Babasının aniden rahatsızlanması üzerine apar topar dönmüştü memlekete. Yoksa tansiyonu on dokuza yükselen annesi miydi? Tam çıkartamıyorum artık. Acele dönüp, mobilya işinin başına geçmesi gerektiğini haber eden mektuplar, telefonlar ve telgraflar aldığında, sevgilisi Anita'yla birlikte yepyeni bir yaşam kurmaya hazırlanıyordu.

İnanılmaz gibi gelmişti önceleri: Mobilya işi? Mobilya! Mo-bil-ya! Pilot olup, göklerde koşmayı

düşlerken, boyunun kendi kontrolü dışındaki iki santimcik kısalığı, ardından turizmcilik yapmaya adım atarken, ailesinin mobilya işinin başına geçmek zorunda kalışı... Şaka gibi algılamıştı önceleri. Kötü bir şaka. Hâlâ pis şakaları sevmez. Hiç sevmez!

İstese, biraz yüzü tutsa, 'hayır' demeyi bir öğrenebilse, iş kurmak üzere olduğu yerde kalır, hiç değilse uçmaktan sonra sevebileceği, 'yerde uçuş' diye tanımladığı turizmi deneyebilirdi. Turizmcilik, saatlerini aylar önceden eğlenmeye ve dinlenmeye kurmuş insanlara başlama zili çalmaktan başka neydi ki?

Oysa ablası ve iki erkek kardeşi vardı Türkiye'de. Ama ablası lise öğretmeniydi, hem çocukları vardı, mesleğini bırakamazdı! Ağabeyi mobilyacılıktan hep nefret etmişti. Küçük erkek kardeşi de öğrenciydi henüz.

— Babamızın işi batsın mı yani?

— Babam iyileşene dek geç işin başına, sonra istediğini yaparsın...

— Nankörlük seninkisi. Beğenmediğin o dükkân hepimizi doyurdu, bu günlere getirdi. Şimdi birimizin bu işi sürdürmesi gerek!

— Merter sen gerçekten çok bencilsin!

Bencillik mi? Ah keşke ne olduğunu biraz öğrenebilseydi bencilliğin. Azıcık.

Babası iyileşene dek, kısa bir süre için, yalnızca kısa bir süre için, kesinlikle geçici olarak mobilya işine göz kulak olmak üzere ülkeye döndü. Sonra, hemen sonra gidecekti, uzaklara, okyanus ötesine, hemen, çok yakında, çok uzaklara...

İşte bu üçü, onlar, şimdi yanımdaki masada oturuyorlar. Benim varlığımdan ve onları okumakta olduğumdan habersizler. Nasıl olsunlar ki, gülmekten ve harf oyunundan yorulmuş, bir arada olmanın çok özlenmiş tadıyla sarhoş, bir özel boyutta yaşıyorlar. Yine de bir süredir, düzenli biçimde, sırayla kalkıp, telefonun olduğu bar masasına gidişleri gözümden kaçmıyor. Kasadan aldıkları özel telefon jetonuyla bir yerleri arıyor, bir kulaklarını tıkayıp, avaz avaz bağırarak telefonun ahizesine birtakım sesler döküyorlar. Ne denli bağırsalar da, gürültüye ve sigara dumanına karışan sözcükler bana ulaşamadan orta yerde parçalanıp, un ufak oluyor. Ama, bu mesafeden harfleri olmasa da dudaklarını okumak olası benim için. Tuhaf, utangaç kıvrımlı, solgun çizgili dudak metinleri bunlar. Yan yana gelince, biraz hüzünlü, kaçamak, belki de sıkıntılı anlamlar yaratıyor bende. Sanırım öyle...

Emre'nin telefon konuşması bitince, Belkız kalkıp bar kasasından bir jeton alıyor ve telefon ediyordu. Aynı hareketlerle, benzer anlamlar yüklü bir konuşmayı acele bitirip, öbürlerinin yanına uçarak döndüğünde, Merter kalkıp telefon sırasını devralıyordu. Telefon tuşlarına dokunuşlarındaki çeviklikten, konuştukları adresle ilişkilerini kavramak herhangi biri için bile güç değildi.

En fazla ilgimi çeken, telefon konuşması bitip, masaya geri dönenin NEŞEsinde bir E harfinin eksiklenmesiydi. Aksi gibi de, bu sözcükte yalnızca iki tane E vardır... Sık sık saate bakma kaygısına o sıralarda kapıldılar ve tabii o coşkulu oyunun keyfini de yitirdiler.

İşte o zaman çevrelerini gördüler. Nerede olduğunu, nasıl bir yere bastığını bilmek gereksinimi, iki perde arasına denk düşebilir kimi zaman. Yani, oyunun hâlâ sürme şansı vardı. Derken, beni ayrımsadılar. Bitişik masada tek başına oturup, kırmızı şarap yudumlayan, yaşlı birisiyim ben. Sedef kakmalı Divrik bastonuma, köstekli saatime, egzotik fularıma, gümüş yüzüğüme, süet botlarıma baktılar beğeniyle.

Gülümsedim.

Gülümsediler.

Otuzlu yaşlara özgü, kendini görmüş geçirmiş ve hiç istemeyerek, hattâ üzülerek yaşlı, korkunç yaşlı sanan bir gülümseyişle karşılık verdiler bana. Onların burada, bu küçük barda birkaç saat birlikte olabilmek için, aylardır plan yaptıklarına inanıyordum. Bu yüzden 'Acaba onları masama davet etsem mi?' başlıklı bir düşüncenin, gökyüzümden çabucak uçup gitmesine izin verdim isteksizce. Tam o sırada, içlerinden biri dehşetle irkildi. Öyle, iğne batmış, birkaç tel saçı yolunmuş, ayağına basılmış gibi değil. Bacağı kırılmış, üzerine kaynar su dökülmüş, ya da parmağı kopmuşcasına dehşetle irkildi, korkuyla sıçradı yerinden. Şaşkınlıktan küçük dilini yutmadan önce, güçlükle fısıldadı:

— Siz! dedi, gözleri yuvalarından fırlamış, üzerime akarak,

— Aman Tanrım, yoksa siz! ! !

Sıcaktı.

O YAZ gerçekten çok sıcaktı.

Kıpırdayan tek bir yaprak görülmemişti.

Bir tek âşıklar. Dünya yerinden oynasa, eriyip aksa bile, bir tek âşıklar umursamazlar. Ama o YAZ öyle sıcaktı ki, âşıklar da umursuyordu. Aşk bile ertelenmişti.

Bazılarının sıcak esvgisi, o YAZ için karşı kutba yolculuk etmekteydi. Sıcak dostları, ihanete uğramanın bunalımında, sonyaza bağlılık yeminleri ederken, Belkız, Merter ve Emre, aynı YAZı, aynı kentte kutsanmış bir cibinlik içinde yaşarcasına ayrıcalıklı geçiriyorlardı.

Kimse kimseye bilinen anlamda âşık değildi. Çok gençtiler, üç arkadaştılar ve aşkın binbir çeşidi vardır!

Bana kalırsa, geleceğin sonsuza dek uzandığı sanılan o yaşlarda, gençlik; umut, yetenek ve tutkusal bir amaçla birleşirse, dünyanın en gizemli gücünü oluşturur. Çalışma ve başarıyla beslenen bu güç, ideolojik tuzaklara yakalanmadan bağımsız soluklanabilirse, dünyamızın güneşten sonraki ikinci büyük enerji kaynağını oluşturur. Onların sırrı da buydu! Sanıyorum buydu. Öyle olmalı...

Umarım, yaşı doksan bir dolunay yılına denk düşen benim gibi geçkin birinin bu kadarcık kuramsal, belki de teknik açıklama yapması hoş karşılanacaktır.

Emre'nin dürtüsü sinemaydı ve harıl harıl teknik üniversite sınavlarına hazırlanıyordu. Sanki finalleri verse, filanca mühendislik diplomasını alsa ivedilikle istediği filmi çekme olanağına kavuşacakmış gibi kesin bir heyecanla daralıyordu içi.

Soluğu tıkanıyor, yüreği alarma geçiyordu coşkudan. Sınavlar biter bitmez, kaçıp kurtulacaktı teknik üniversiteden. Bir daha semtine bile uğramamaya ölümcül yeminler ettiği kampüsten kaçacaktı. Kaçıp, kurtulacaktı. Kaçacaktı.

Gözle görünmeyen birileri, teknik üniversite diplomasını alıp, kurtulduğu o aynı anda, artık film çekebileceğine dair imzalı, damgalı bir izin belgesini de eline tutuşturacaklardı sanki... Sanki? Nedense? Niçin mühendislik diploması bu denli önemliydi ve film çekmek için önüne konmuş ölümcül bir engeldi? Kim koymuştu yönetmenlerin mühendis olması koşulunu? Ailesinin sessiz baskısı mı, çevresi mi, yoksa kendi koşullanmışlığı mı? Bu sorular yanıtsızdı. Önce sorunun sorulması gerekir!

Merter, mobilya işinin bir ucundan tutmuş, isteksizce ortama alışmaya çalışıyor, bir yandan da babasının iyileşip, işin başına döneceği saat takvimini, terhis bekleyen asker gibi gün gün sayıyordu. Çalışmadan yaşamayı hiç bilmeyen babasıysa, yıllardır özen göstermediği bedeninin intikam ateşiyle yanıp, kavruluyordu. Buna karşın, dünya batmıyor, yani mobilya işi pekâlâ kendisi olmaksızın yürüyordu. Demek ki, evlâtlarından umudu kesmekte aceleci davranmıştı. Belki de artık yavaş yavaş çalışmadan yaşamayı öğrenmeli, biraz evlât-günü görmeliydi...

Merter bekliyordu. Bir an önce bu sıkıntıdan kurtulmaya ve yeniden kaçıp, uzaklara, çok uzaklara gitmeye ayarlamıştı iç saatlerini. Çekip, gidecekti. Kaçacaktı. Hemen, babası iyileşir iyi-

leşmez, kaçacaktı. Kendi coğrafyasında, kendi yaşamını yaşayabilmek, biraz Anita, biraz turizm, ama en çok uzakta olmak için gidecekti. Kaçacaktı buradan, mobilya işinden, angaryalardan, başkasının yaşamını prova etmeklerden, 'iyi insan' olmak zorunda kalışlardan... tümünden, tümden kaçacaktı. En çabuk, en ilk zamanda.

Belkız'ın yaşama sevincini üreten en güçlü enerji kaynağı, gelecek ilkyaz başında vereceği resitaldi. İlk kez, içlerinde çok sayıda profesyonel müzisyenin de bulunduğu bir kitleye, ilk kez böyle önemli bir kültür merkezinde vereceği bu resitalin gücü de 'ilk'lerin gizemli albenisinde saklı olmalıydı. Her şeyin ilki, en bilinmez, çok heyecanlı ve tılsımlısıdır. Ah tabii, en eziyetlisi! Bunu ayrımsadığınızda, çoktan doksan bir dolunay yaşına erişmiş ve 'son'ların ilk lezzet anılarıyla oyalanmaktasınız, demektir. Olsun, uzun yaşamanın tek yolu yaşlanmaktır. Sakın unutmayın: Yaşlanmadan, uzun yaşayamazsınız!

Belkız'ınki biraz da önseziydi sanıyorum. Resitaldeki başarısının, müzik kariyerinde önemli bir dönemeç taşı oluşturacağı sezisi. Kimi insanlar, kimi adımlarından önce şiddetle hissederler. Belkız, o sırada, o adım öncesi, o insandı; kuvvetle seziyordu. Bir yandan yabancı haber ajansında yarım gün çalışıp, resital öncesi eve kapanma dönemi için para biriktiriyor, bir yandan da bestesi 'Ses'i bitirmeye çabalıyordu. Müzikle arasına giren tek engel ekonomik kaygılar değildi. O yaz kentte yaşanan 'güneşin intikamı' da, Belkız'ı fazlasıyla etkiliyordu. Zaten bir kış-severdi o.

Neyse ki, üçü bir aradaydılar. Sanırım, bu çok önemliydi. Doğru zamanda, doğru insanlarla birlikte olmak, çok teşvik edicidir. Özendiricidir. Çirkin bir sıcağın, acımasızca insanlara işkence ettiği o yazı unutulmaz kılan belki de buydu!

Akşamın ilk saatlerinde Belkız'ın çalıştığı binanın taş merdivenlerine ilk gelen, oturup, öbürlerini bekliyordu. İkinci gelen daima Emre'ydi. Saatlerdir gölgede dizilmesine karşın, az daha gözle görülür bir hararetin buğu buğu yükseldiği taş merdivenler, umulan serinliği esirgerdi onlardan. Emre ve Merter, Belkız'ı beklerken mırıl mırıl konuşur, alçak sesle gülerlerdi. Gerçek sesler ve kahkahalar, biraz sonraki asıl bölüme saklanıyor gibiydi. Bu, yalnızca bir provaydı.

Belkız'ın merdivenlerden akarak yanlarına gelmesiyle, henüz merhabalaşmadan, kıkır kıkır, yalnızca kendi aralarında esen bir rüzgârın gıdıklamasıyla, içten bir gülüşü paylaşırlardı. Olduğu gibi varoluşun doğallığına ve dostluğun kadife konforuna kendini bırakmanın keyfi olmalıydı bu. Birbirlerini gözetip, şımartmanın sevinci, biten iş gününün mecburiyetlerinden kurtulmanın rahatlamasıydı...

Yüksek sesli, bol kahkahalı bir yürüyüşle yolun sonuna dek inerken, birbirlerini pek dinlemeden, aynı anda, koro halinde, biten günün sıkıntı ve angaryalarını anlatırlardı. Konuşmalarındaki harfler, acele bir el yazısından dökülmüş, özensiz bir nottaki gibi darmadığınık uçuşurdu. Asıl metin, biraz sonra, o günün yalnızca kendilerine ayıracakları gecesinde yazılacaktı; mavi-siyah

mürekkepli bir dolmakalemle, şık bir elyazısıyla, özenli, tane tane...

Yolun sonunda, küçük, dikkat edilmezse pek ayrımsanmayacak, iddiasız bir bar-kafe vardı. Adı: Trio. Belki de bu yüzden seviyorlardı orayı. Bu sevgide, Rus Tabağı adıyla cömertçe servis edilen bol baharatlı, sıcacık sosis sote ve Rus Salatasının, buz gibi taze domates, salatalık dilimleriyle süslenişinin ve bu lezzetin soğuk bira ve/ya beyaz şarapla o saatte iyi gidiyor oluşunun rolü de pek yadsınır gibi değildi. Üstelik ceplerindeki paranın tümü erimezdi.

Karanlık çökmeye yüz tutarken, onlar Trio'dan çıkar, yakınlardaki büyük havuzlu, yemyeşil, kuğulu parka yürürlerdi. Ellerinde birer dondurma, akan rengârenk tatlı damlalarını yalayarak parka girer, havuz başındaki bir masaya oturur, kahve içerlerdi. Anlatacak ne çok şeyleri ve birbirlerini anladıklarına dair ne büyük inançları vardı. Tanrım ne güzeldir o inanç!

Aslında konuşan, sinema ve müzik üzerine sesli düşler kuran, Emre ve Belkız'dı. Merter sessizce dinler, gülümser ve hep eşlik ederdi. Eşlik etme sanatı, çok incelikli, çetrefil ve adamakıllı güç bir iştir. Sanatın bütün öbür dalları gibi kesinlikle belli bir yetenek gerektirir. Deneyimle, görgüyle, disiplinli çalışma ve sistemli bir yol izlemekle, bu sanatın ustası olunabilir. Merter, eşlik etme sanatında usta olacak tüm donanıma, zerâfete, inceliğe sahipti ve öbür ikisi, o sıralarda tamamen bilinçsizce, böylesi bir dostun nimetlerinden yararlanıyorlardı. Ne egosu fazla gelişmiş in-

sanların, daima bir 'eşlik eden'e gereksindiğinden haberleri vardı, ne de egosu fazla gelişen herkesin ille sanatçı/yaratıcı olamayacağını biliyorlardı henüz.

Parktan çıktıklarında uzun uzun yürür, batan güneşin beraberinde götürmediği o berbat sıcağın vıcık vıcık bulaştığı gecenin içinde, bol kahkahalı, cıvıl cıvıl sohbetlerini sürdürürlerdi. Ne caddeyi delice döven yaz çılgını sürücüler, ne de sokaklarda azıcık serinlik arayan feci kalabalık onlara engel olabilirdi. Bir park konserine, soğutma aygıtı çalışan bir sinemaya, salaş bir meyhaneye, ya da kapı görevlisi filancanın uzaktan tanıdığı olduğu bir diskoya giderlerdi. Paralarını birleştirir, kimden ne kadar çıkarsa, o kadarlık kullanırlardı. Onların asıl mal varlığı, geleceğe dair düşleri, zevkine vara vara yaşadıkları dostluklarıydı.

Gece yarısından sonra, aynı havuzlu parka dönüp, parkın girişinde o saatlerde kokoreç-ekmek satan gizli polis Hikmet'le sohbet etmeye bayılıyorlardı. Gizli polis Hikmet, asıl kimliğini belli etmediğinden son derece emin, onlarla şakalaşır, indirimli ekmek içi kokoreç ikram eder, en çok da kendine ısmarladıkları biralara sevinir, güzel Laz fıkraları anlatıp, güler, güldürürdü.

Kokoreççi Hikmet, sıradan biriydi, ama gizli polis oluşu ve bunu gizlediğini sanması Emre, Belkız ve Merter için engellenemez bir çekim oluştururdu. Gizemli bir tad alıyorlardı bu geceyarısı park sohbetlerinden. O çok sıcak yaz boyu, tuhaf bir randevuya gider gibi, her gece aynı saat-

lerde, ellerinde bira ve/ya sodalarla, üç genç insanın kokoreç tezgâh arabasının yanında belirmelerine gerçekten sevinen gizli polis Hikmet, onların kardeş mi, sevgili mi olup olmadıklarıyla, bu geç saatlerde hâlâ sokakta dolaşmalarına ailelerinin nasıl tepki verdiğiyle hiç ilgilenmezdi.

— E tabii, O bir gizli polis, her şeyi biliyordur, hah, hah, ha!...

Birinin ailesi yazlıktaydı, öbürününkiler hasta babayla ilgiliydiler. Üçüncüsüyse geceleri eve geç gelebilme özgürlüğüne yeni kavuşmuştu.

Yıllar sonra karaciğer kanserinden öldüğünü öğrendikleri gizli polis Hikmet için üçü de gizlice üzülmüşlerdi. Oysa üçü de gizli polislerden hiç hoşlanmazlardı, hâlâ sevmezler.

Bana kalırsa, bir gizli polise bu denli yakın olup, bu kez gizli polisin bilmediği bir şeyi biliyor olmak hoşlarına gidiyordu o sıralar. Belki biraz serüven, biraz da intikam duygusu... Gizli polis Hikmet'e onun asıl mesleğini bildiklerini hiç belli etmemişler, hep bilmiyormuş gibi davranmışlardı. İşin keyfi de buradaydı ya! Ama sonunda olan olmuş; garip, pek açıklanamaz biçimde, gizli polis Hikmet'le yaptıkları geceyarısı park sohbetlerinden vazgeçemez hâle gelmişlerdi. Geceyi Ona uğrayarak kapatmak, o sıcak YAZın önlenemez bir geleneğine dönüşüvermişti.

Kokoreççi gizli polis Hikmet'in aslında polis falan olmadığını öğrendiklerinde, artık üçü de ayrı kentlerde yaşıyorlardı. Sanırım Belkız'dı. İşini gücünü bırakıp, ivedilikle öbür ikisine telefon etti ve Hikmet'in aslında gerçek bir kokoreççi, anlattı-

ğı özyaşam öyküsünün tamamen doğru olduğunu haber verdi. Ölümü ardından yaşadıklarından çok daha büyük bir sessizlik kapladı telefonu bir süre. Sonra deli, içinde keder çığlıkları uçan bir kahkaha:

— Nasıl yutturdu bize ama, hah hah ha!...

— Gizli kokoreççiymiş rahmetli...

Hikmet'i çekinmeden sevebilirlerdi artık.

O dehşetengiz sıcak yazın geceleri, sabahın ilk saatlerine dek uzar, önce Belkız evine bırakılır – hemen gitar çalışmaya başlardı alt katı boş odasına koşup – sonra Merter ayrılırdı. En uzakta oturan Emre'ydi. Ayrılmadan, bir araya getirilen ceplerdeki son liralarla, gecenin son taksisini tutar, eve dönerdi.

Pes ettiren, o korkunç sıcak yaz boyu, bu üçü böyle, her akşam, sevgiyle, heyecanla, dostlukla ve inançla... Bu üçü böyle... Bazan kavga ettikleri oluyordu. Tartışma çokluk sanat üzerine başlıyor, Emre'yle Belkız takışıyor, inatlaşıyorlardı. Merter araya giriyordu o zaman, saçmaladıklarını, bu sıcakta öfkelenmenin yan etkileri olacağını anlatıyordu. Karşılıklı suçlama, kırgınlık ve/ya somurtkanlık kısa bir süre sonra orada tutunamayacağını anlıyor, çekip gidiyordu. Bir arada o denli eğleniyorlardı ki, dargınlığa hiç dayanamıyorlardı. Bu üçü, birlikte olmayı çok severek yaşıyordu. Ve bu üçü, küsemiyorlardı birbirlerine. Hâlâ da öyledir.

Bir çeşit değildir aşk. Binbir türlüsü vardır.

Binbir!

Binbir çeşidi vardır aşkın.

On, belki on beş yıl geçti o korkunç sıcak yazın üstünden. Şimdi yanımdaki masada, Trio barda oturuyorlar yine. Ve bütün büyük 'K' harflerinden kaçıyorlar. Üçü de...

Kasaya gidip, yeniden telefon jetonu alıyorlar, elleriyle bir kulaklarını gürültüye tıkayıp, bağırarak bir şeyler anlatıyorlar telefonun öbür ucundakilere. Üçü de birer birer telefona koşup, bu işi yapıyorlar sık sık. Sırayla...

Yıllar sonra aynı barda, bir akşamüstü başbaşa buluşabilmek için, bütün büyük 'K' harflerini atlatıp kaçmanın bedelini, asık suratlar, sitemli, iğneli sözcükler, tatsız hafta sonları, hatta sürpriz fazlalıklar yaşamak da olsa, burada birlikte olmaya değer buluyorlar.

Oysa, yaşamlarındaki büyük 'K' harfleri anlayışsız, sevgisiz, bencil sayılmazlar. Büyük 'K' harfleri yalnızca onlara katılmak, o üçüne özgü özel dünyayı paylaşmak istiyorlar. Sevdikleri, yaşamlarını paylaştıkları insanların kendilerinden ayrı eğlenmesi, başka bir birliğe ait olması ürkütücü geliyor onlara belki de. Onlar da bilmek, tanımak, dahil olmak istiyorlar. Bilmedikleri: bazı şeylerin paylaşılmayacağı.

Yaşamdaki her şey paylaşılamaz! Bazı duygular hiç paylaşılamaz. Bilen, yaşayan, tanıyan anlar.

Telefon konuşmaları sırasında okuduğum beden dillerinden, biraz sonra bu barın kapısından içeriye üç-dört tane büyük 'K' harfinin gireceğini anladım. Karıları, Kocaları ve Kardeşlerinden, birkaç saatliğine kaçıp, adı Trio olan bir adaya sığın-

mak istemişlerdi oysa. Adaları keşfedildi, oyunun tadı kaçtı. Canları sıkılmış kahkahaları donmuş oturdular yanıbaşımda bir süre. Gönüllerinde taht kurmuş, o yalnızca üçüne özel sıcak yazın anılarını canlandırmak için, yaşadıkları ayrı kentlerden toparlanıp geldikleri bu, başkaları için son derece sıradan barda, sessizce içkilerini içtiler, somurtarak.

Biri besteci, biri sinemacı, öbürü turizmci oldu mu? Doğrusu bunu söylemek bana düşmez. Ben görmüş geçirmiş, doksan bir dolunay yaşında, canı hiç sıkılmayan birisiyim.

Bir bar-kafede oturup yan masadaki gençten üç insanı izledim yalnızca. Belki onların asıl öyküsü, benim kurduğuma hiç mi hiç benzemiyordur. Bilmiyorum ve pek de umursamıyorum. Ben onların yerinde olsaydım, bu anlattığıma benzer bir yaz geçirmeyi isterdim. İsterdim. Hem de çok isterdim. Böyle bir yazı, o yaşlarda yaşamayı kim istemez? Yaşamamış olanlar, yaşlılık yıllarında hep bunun için didinirler ama geç kalanlar için gençliğin taze coşkusu artık ekşimsi, kekrek, bayat ve hüzünlüdür. Her yaşın, son kullanma tarihine dek eskitilmesi en sağlıklısıdır.

İşte içlerinden birinin, hayalet görmüş gibi ayağa fırlayıp, beni göstererek bağırması o sıralara denk düşüyordu. Yinelemekten pek hoşlanmıyorum ama, söylemeyi unutmuş da olabilirim. Ünlü bir yaşlıyım ben. Oldukça ünlü bir sanatçı. Ama uğraştığım sanat dalı nedeniyle yüzümden çok, adımla tanınırım. Yüzümü tanımayanlar, adımı duyunca:

"Ah.. O, siz misiniz?" derler çoklukla.

Nazik bir gülümseyişle, benim ben olduğumu söylerim. O sırada sesimin yumuşak, alçakgönüllü ve gösterilen sevinçten ötürü şükran dolu olması gerekmektedir ama bunu hiçbir zaman başaramam.

Belki de bu kez, yan masada oturan o üçünden biri, benim yüzümü tanıdı, diye düşündüm. Olur a, benim kariyer sanat dalımla yakından ilgilidir falan diye... Ama yanılmışım, O bambaşka bir nedenle beni göstererek, deliler gibi bağırıyordu. Sesinde sonsuz şaşkınlık, korku ve panik:

— Siz, siz O'sunuz! Kesinlikle O'sunuz! diyordu.

Ne diyeceğimi şaşırmış, çabucak toparlanıp, oradan uzaklaşmayı düşünürken, O benden erken davrandı, acı sarı bir sesle haykırdı:

— Aman Tanrım, nasıl olur? Siz benim yaşlılığımsınız!

Öbür ikisi dikkatle bana baktılar. Gözlerini kısıp iyice baktılar ve sonra dehşetle donup kaldılar.

Donup kaldılar!

Nisan' 93 Moda, İstanbul

